

eul_wid: ljk-at

Θεόφραστος ὁ Ἐρέσιος · Theophrastus of Eresus

On Winds

Περὶ Ἀνέμων

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic
Dialect: Φιλοσοφική Ἀττική Attic Philosophical
Domain: Φιλοσοφία Philosophy
Format: Συναγωγή Collection
Affiliation: Peripatetic

- 1.1 Ἡ τῶν ἀνέμων φύσις ἐκ τίνων μὲν καὶ πῶς καὶ διὰ τίνας αἰτίας γίνεται τεθεώρηται πρότερον· ὅτι δ' ἐκάστοις αἱ δυνάμεις καὶ ὅλως τὰ παρακολουθοῦντα κατὰ λόγον ἀκολουθεῖ πειραῖσθαι χρὴ λέγειν οἷσπερ σχεδὸν διαφέρουσιν ἀλλήλων. Αἱ γὰρ διαφοραὶ περὶ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις, οἷον μέγεθος, μικρότης, ψυχρότης, θερμότης, ἀπλῶς τὸ χειμερινὸν ἢ εὐδαινὸν καὶ ὑέτιον ἢ αἶθριον· ἔτι δὲ τὸ πολλάκις ἢ ὀλιγάκις, καθ' ὥραν ἢ τὸ μὴ αἰεὶ πνεῖν καὶ συνεχεῖς καὶ ὁμαλεῖς ἢ διαλείποντας καὶ ἀνωμαλεῖς. Καὶ ὅλως ἂ συμβαίνει περὶ τὸν οὐρανὸν ἢ περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν διὰ τὴν πνοήν. Ὡς γὰρ ἂν ἀπλῶς εἴπειν ἐν τούτοις καὶ περὶ ταῦτα τυγχάνουσιν αἱ ζητήσεις, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τῶν ζώων καὶ φυτῶν ἐμπεριλαμβάνεται.
- 1.2 Ἐπεὶ δ' ἐκάστου τόπος ἴδιος ὑποκεῖται καὶ τοῦθ' ὥσπερ τῆς οὐσίας, ἀπὸ τούτου ὡς ἀπλῶς εἴπειν καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ αἱ δυνάμεις αἱ καθ' ἕκαστον εἴπειν, οἷον πρῶτον ἢ τοῦ μεγέθους καὶ σμικρότητος, καὶ ψυχρότητος καὶ θερμότητος, καὶ πλήθους καὶ ὀλιγότητος καὶ τῶν ἄλλων τῶν πλείστων. Ὑπάρχει δὲ ταῦτα τὰ δ' ἐναντία τοῖς ἐναντίοις, ἀμφοτέρω δ' εὐλόγως. Οἷον τῷ βορέα καὶ τῷ νότῳ μεγάλοι μὲν γὰρ ἄμφω καὶ πλείστον χρόνον πνέουσι διὰ τὸ συνωθεῖσθαι πλείστον ἀέρα πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, πλαγίων ὄντων πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου φορὰν τὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμάς· ἐξωθεῖται γὰρ ἐνταῦθα τῇ τοῦ ἡλίου δυνάμει, διὸ καὶ πυκνότατος καὶ συννεφεστάτος ὁ ἀήρ. Ἀθροιζομένου δ' ἐφ' ἐκάτερα πολελοῦ καὶ πλείων ἡ ῥύσις καὶ συνεχεστέρα γίνεται πλεονάκις, ἀφ' ὧν τὰ τε μεγέθη, καὶ ἡ συνέχεια καὶ τὸ πλήθος αὐτῶν καὶ ἄλλο τοιοῦτόν ἐστιν.
- 1.3 Ἡ δὲ ψυχρότης καὶ θερμότης ἐμφανέσταται δόξαιεν ἂν εἶναι διὰ τοὺς τόπους γινόμεναι· ψυχρὰ γὰρ τὰ πρὸς ἄρκτον τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀλεινὰ, τὸ δ' ἀφ' ἐκατέρων ῥέον ὅμοιον. Ἄμα γὰρ καὶ ἥττον ἀναπεπταμένον τὸ σύνεγγυς καὶ μὴ ἀναπεπταμένη ἢ φορὰ, τὸ δὲ διὰ στενοῦ καὶ σφοδροτέρως φερόμενον ψυχρότερον, τὸ δ' εἰς τὸ πόρρω διακεχυμένον μᾶλλον καὶ ἀναιμένον. Διὸ καὶ ὁ νότος ἐκεῖ ψυχρότερος ἢ παρ' ἡμῖν, ὡς δὲ τινὲς φασὶ καὶ μᾶλλον ἢ βορέας. Ποιεῖ δέ τι καὶ ἡ μεταβολὴ πρὸς φαντασίαν ἀλεινοῦ προϋπάρχοντος τοῦ τόπου.
- 1.4 Καὶ τοῦτο μὲν κοινὸν ὡς εἴπειν πᾶσι. Τὸ δ' ὑέτιον καὶ αἶθριον ἐκατέρου καὶ τὸ κυματώδες καὶ ἄκυμον καὶ πυκνὸν καὶ συνεχὲς καὶ ἀνωμαλὲς καὶ ὁμαλόν, ἔτι δὲ τὸ μέγεθος τοῦ μὲν ἀρχομένου τοῦ δὲ λήγοντος πρὸς τὴν ἀπόστασιν τῶν τόπων ἀποδίδεται μᾶλλον. Ὅθεν μὲν γὰρ ἕκαστος πνεῖ παρ' ἐκείνοις αἶθριος, ὅποι δ' ἀπωθεῖ τὸν ἀέρα παρ' ἐκείνοις ἐπινεφῆς καὶ ὑέτιος.

Διόπερ ὁ μὲν βορέας καὶ μᾶλλον οἱ ἐτησῖαι τοῖς πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὴν οἰκοῦσιν ὑέτιοι ὁ δὲ νότος καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν οἱ ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου πνέοντες τοῖς πρὸς ἄρκτον.

- 1.5 Οὐ μικρὰ δ' ἐνταῦθα ἀλλὰ μεγίστη ῥοπὴ τὸ τὰς χώρας ὕψος ἔχειν, ὅπου ἂν προσκόψη τὰ νέφη καὶ λάβῃ στάσιν, ἐνταῦθα καὶ ὕδατος γένεσις. Διὸ καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων ἄλλοι παρ' ἄλλοις ὑέτιοι τῶν ἀνέμων. Ἀλλὰ περὶ μὲν ὑδάτων ἐν ἐτέροις εἴρηται διὰ πλειόνων. Ἐκ τῆς αὐτῆς δ' αἰτίας καὶ ὁ μὲν βορέας εὐθὺς ἀρχόμενος μέγας ὁ δὲ νότος λήγων, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία συμβουλεύει τὰ περὶ τοὺς πλοῦς. Ὁ μὲν γὰρ εὐθὺς οἶον ἐπίκειται τοῖς περὶ ἄρκτον οἰκοῦσιν ὁ δὲ μακρὰν ἀφέστηκε· χρονιωτέρα δ' ἢ τῶν ἄπωθεν ἀπορροὴ καὶ ὅταν ἀθροισθῇ πλῆθος. Τοῖς γὰρ περὶ Αἴγυπτον καὶ τοὺς τόπους ἐκείνους ἀνάπαλιν ὁ νότος ἀρχόμενος μέγας, ὅθεν καὶ τὴν παροιμίαν ἐναντίως λέγουσιν.
- 1.6 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πυκνὸν καὶ ἄκυμον καὶ συνεχὲς καὶ ὁμαλὲς ἐκείνοις ὁ νότος ποιεῖ μᾶλλον· αἰεὶ γὰρ τοῖς ἐγγὺς ἑκαστος τοιοῦτος τοῖς δὲ πόρρω καὶ ἀνωμαλῆς καὶ διεσπασμένος. Τούτων μὲν οὖν τὰς εἰρημένας αἰτίας ὑποληπτέον αἴπερ ἐμφανεῖς καὶ κατ' ἄλλους τόπους εἰσὶν ἐλάττους καὶ ἔλαττον ἀπέχοντας ἀλλήλων· τοῦτο δ' ἂν καὶ δόξειεν ἄλογον εἶναι. Ὁ μὲν γὰρ νότος αἰεὶ τοῖς ἑαυτοῦ τόποις αἴθριος, ὁ δὲ βορέας ὅταν ᾗ χειμῶν μέγας ἐν μὲν τοῖς πλησίον συννεφὴς ἔξω δ' αἴθριος.
- 1.7 Αἴτιον δ' ὅτι διὰ μὲν τὸ μέγεθος πολὺν ἀέρα κινεῖ τοῦτον δὲ φθάνει ἐκπηγνὺς πρὶν ἀπῶσαι· παγέντα δὲ μένει τὰ νέφη διὰ βάρους· εἰς τὰ ἔξω δὲ καὶ πορρωτέρω τὸ μέγεθος μᾶλλον ἢ ψυχρότης διαδίδοται καὶ τοῦτο ἐργάζεται. Ὁ δὲ νότος ἥττον τὸ ἔχων ὕλην καὶ ταύτην οὐ πηγνὺς ἀλλ' ἀπωθῶν αἰθρίαν πνέων καὶ λήγων μᾶλλον ἢ ἀρχόμενος, ὅτι ἀρχόμενος μὲν ὀλίγον ἀέρα ἀπωθεῖται προῖων δὲ πλείω, καὶ οὕτως ἀθροιζόμενος ἐκνεφοῦται τε καὶ πυκνωθεὶς ὑδάτινος γίνεται. Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀπ' ἐλάττονος ἢ μείζονος ἀρχῆς ἄρχεσθαι διαφέρει· μικρὰς μὲν γὰρ οὔσης αἴθριος, μεγάλης δ' ἐπινεφὴς καὶ ὑέτιος διὰ τὸ πλείω συνωθεῖν ἀέρα.
- 1.1 Ἡ τῶν ἀνέμων φύσις ἐκ τίνων μὲν καὶ πῶς καὶ διὰ τίνας αἰτίας γίνεται τεθεώρηται πρότερον· ὅτι δ' ἐκάστοις αἱ δυνάμεις καὶ ὅλως τὰ παρακολουθοῦντα κατὰ λόγον ἀκολουθεῖ πειραῖσθαι χρὴ λέγειν οἷσπερ σχεδὸν διαφέρουσιν ἀλλήλων. Αἱ γὰρ διαφοραὶ περὶ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις, οἶον μέγεθος, μικρότης, ψυχρότης, θερμότης, ἀπλῶς τὸ χειμερινὸν ἢ εὐδαινὸν καὶ ὑέτιον ἢ αἴθριον· ἔτι δὲ τὸ πολλάκις ἢ ὀλιγάκις, καθ' ὥραν ἢ τὸ μὴ αἰεὶ πνεῖν καὶ συνεχεῖς καὶ ὁμαλεῖς ἢ διαλείποντας καὶ ἀνωμαλεῖς. Καὶ ὅλως ἂ συμβαίνει περὶ τὸν οὐρανὸν ἢ περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν διὰ τὴν πνοήν. Ὡς γὰρ ἂν ἀπλῶς εἰπεῖν ἐν τούτοις καὶ περὶ ταῦτα τυγχάνουσιν αἱ ζητήσεις, ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τῶν ζώων καὶ φυτῶν ἐμπεριλαμβάνεται.
- 1.2 Ἐπεὶ δ' ἐκάστου τόπος ἴδιος ὑποκεῖται καὶ τοῦθ' ὥσπερ τῆς οὐσίας, ἀπὸ τούτου ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ αἱ διαφοραὶ καὶ αἱ δυνάμεις αἱ καθ' ἕκαστον εἰπεῖν, οἶον πρῶτον ἢ τοῦ μεγέθους καὶ σμικρότητος, καὶ ψυχρότητος καὶ θερμότητος, καὶ πλῆθους καὶ ὀλιγότητος καὶ τῶν ἄλλων τῶν πλείστων. Ὑπάρχει δὲ ταῦτά τὰ δ' ἐναντία τοῖς ἐναντίοις, ἀμφοτέρω δ' εὐλόγως. Οἶον τῷ βορέα καὶ τῷ νότῳ· μεγάλοι μὲν γὰρ ἄμφω καὶ πλείστον χρόνον πνέουσι διὰ τὸ συνωθεῖσθαι πλείστον ἀέρα πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν, πλαγίων ὄντων πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου φορὰν τὴν ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμάς· ἐξωθεῖται γὰρ ἐνταῦθα τῇ τοῦ ἡλίου δυνάμει, διὸ καὶ πυκνότατος καὶ συννεφέστατος ὁ αἴθρ. Ἀθροιζομένου δ' ἐφ' ἐκάτερα πολεοῦ καὶ πλείων ἢ ῥύσις καὶ συνεχεστέρα γίνεται πλεονάκις, ἅφ' ὧν τὰ τε μεγέθη, καὶ ἡ συνέχεια καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ ἄλλο τοιοῦτόν ἐστιν.
- 1.3 Ἡ δὲ ψυχρότης καὶ θερμότης ἐμφανέσταται δόξαιεν ἂν εἶναι διὰ τοὺς τόπους γινόμεναι· ψυχρὰ γὰρ τὰ πρὸς ἄρκτον τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀλεινὰ, τὸ δ' ἅφ' ἐκατέρων ῥέον ὅμοιον. Ἄμα γὰρ καὶ ἥττον ἀναπεπταμένον τὸ σύνεγγυς καὶ μὴ ἀναπεπταμένη ἢ φορὰ, τὸ δὲ διὰ στενοῦ καὶ

σφοδρύτερως φερόμενον ψυχρότερον, τὸ δ' εἰς τὸ πόρρω διακεχυμένον μᾶλλον καὶ ἀνειμένον. Διὸ καὶ ὁ νότος ἐκεῖ ψυχρότερος ἢ παρ' ἡμῖν, ὡς δέ τινες φασὶ καὶ μᾶλλον ἢ βορέας. Ποιεῖ δέ τι καὶ ἡ μεταβολὴ πρὸς φαντασίαν ἀλεεινοῦ προϋπάρχοντος τοῦ τόπου.

- 1.4 Καὶ τοῦτο μὲν κοινὸν ὡς εἰπεῖν πᾶσι. Τὸ δ' ὑέτιον καὶ αἶθριον ἐκατέρου καὶ τὸ κυματῶδες καὶ ἄκυμον καὶ πυκνὸν καὶ συνεχὲς καὶ ἀνωμαλὲς καὶ ὅμαλον, ἔτι δὲ τὸ μέγεθος τοῦ μὲν ἀρχομένου τοῦ δὲ λήγοντος πρὸς τὴν ἀπόστασιν τῶν τόπων ἀποδίδεται μᾶλλον. Ὅθεν μὲν γὰρ ἕκαστος πνεῖ παρ' ἐκείνοις αἶθριος, ὅποι δ' ἀπωθεῖ τὸν ἀέρα παρ' ἐκείνοις ἐπινεφῆς καὶ ὑέτιος. Διόπερ ὁ μὲν βορέας καὶ μᾶλλον οἱ ἐτησῖαι τοῖς πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὴν οἰκοῦσιν ὑέτιοι ὁ δὲ νότος καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν οἱ ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου πνέοντες τοῖς πρὸς ἄρκτον.
- 1.5 Οὐ μικρὰ δ' ἐνταῦθα ἀλλὰ μεγίστη ῥοπὴ τὸ τὰς χώρας ὕψος ἔχειν, ὅπου ἂν προσκόψῃ τὰ νέφη καὶ λάβῃ στάσιν, ἐνταῦθα καὶ ὕδατος γένεσις. Διὸ καὶ τῶν σύνεγγυς τόπων ἄλλοι παρ' ἄλλοις ὑέτιοι τῶν ἀνέμων. Ἀλλὰ περὶ μὲν ὑδάτων ἐν ἐτέροις εἴρηται διὰ πλειόνων. Ἐκ τῆς αὐτῆς δ' αἰτίας καὶ ὁ μὲν βορέας εὐθὺς ἀρχόμενος μέγας ὁ δὲ νότος λήγων, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία συμβουλεύει τὰ περὶ τοὺς πλοῦς. Ὁ μὲν γὰρ εὐθὺς οἶον ἐπίκειται τοῖς περὶ ἄρκτον οἰκοῦσιν ὁ δὲ μακρὰν ἀφέστηκε· χρονιωτέρα δ' ἡ τῶν ἁπῶθεν ἀπορροή καὶ ὅταν ἀθροισθῇ πληθος. Τοῖς γὰρ περὶ Αἴγυπτον καὶ τοὺς τόπους ἐκείνους ἀνάπαλιν ὁ νότος ἀρχόμενος μέγας, ὅθεν καὶ τὴν παροιμίαν ἐναντίως λέγουσιν.
- 1.6 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πυκνὸν καὶ ἄκυμον καὶ συνεχὲς καὶ ὅμαλὲς ἐκείνοις ὁ νότος ποιεῖ μᾶλλον· αἰεὶ γὰρ τοῖς ἐγγὺς ἕκαστος τοιοῦτος τοῖς δὲ πόρρω καὶ ἀνωμαλῆς καὶ διεσπασμένος. Τούτων μὲν οὖν τὰς εἰρημένας αἰτίας ὑποληπτέον αἴπερ ἐμφανεῖς καὶ κατ' ἄλλους τόπους εἰσὶν ἐλάττους καὶ ἔλαττον ἀπέχοντας ἀλλήλων· τοῦτο δ' ἂν καὶ δόξειεν ἄλογον εἶναι. Ὁ μὲν γὰρ νότος αἰεὶ τοῖς ἑαυτοῦ τόποις αἶθριος, ὁ δὲ βορέας ὅταν ἦ χειμῶν μέγας ἐν μὲν τοῖς πλησίον συννεφῆς ἔξω δ' αἶθριος.
- 1.7 Αἴτιον δ' ὅτι διὰ μὲν τὸ μέγεθος πολὺν ἀέρα κινεῖ τοῦτον δὲ φθάνει ἐκπηγνύς πρὶν ἀπῶσαι· παγέντα δὲ μένει τὰ νέφη διὰ βάρους· εἰς τὰ ἔξω δὲ καὶ πορρωτέρω τὸ μέγεθος μᾶλλον ἢ ψυχρότης διαδίδεται καὶ τοῦτο ἐργάζεται. Ὁ δὲ νότος ἥττον τὸ ἔχων ὕλην καὶ ταύτην οὐ πηγνύς ἀλλ' ἀπῶθων αἰθρίαν πνέων καὶ λήγων μᾶλλον ἢ ἀρχόμενος, ὅτι ἀρχόμενος μὲν ὀλίγον ἀέρα ἀπωθεῖται προῖων δὲ πλείω, καὶ οὕτως ἀθροιζόμενος ἐκνεφοῦται τε καὶ πυκνωθεὶς ὑδάτινος γίνεται. Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀπ' ἐλάττονος ἢ μείζονος ἀρχῆς ἄρχεσθαι διαφέρει· μικρὰς μὲν γὰρ οὕσης αἶθριος, μεγάλης δ' ἐπινεφῆς καὶ ὑέτιος διὰ τὸ πλείω συνωθεῖν ἀέρα.
- 2.1 Τὸ δὲ μὴ πνεῖν κατ' αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον τὴν πρὸς θάλατταν τὸν νότον ὡς τινες φασὶ μὴδ' ὅσον ἡμέρας ἀπέχοντα καὶ νυκτὸς δρόμον, ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ Μεμφίδος λαμπρὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ἂν ἀπέχῃ τοσοῦτον, οὐκ ἀληθὲς μὲν εἶναί φασιν ἀλλὰ ψεῦδος· οὐ μὴν ἴσως γε ἀλλ' ἔλαττον πνεῖ. Τὸ δ' αἴτιον ὅτι κοίλῃ τὰ κάτω ἢ Αἴγυπτος ὥσθ' ὑπερπίπτειν αὐτῆς, τὰ δ' ἄνω ὑψηλότερα. Ἐπεὶ τό γε σύνεγγυς ἀπαιτεῖ τὸ μέγεθος· τὰ γὰρ τοιαῦτα μάλιστα ἐκ τῶν τόπων ἀποδοτέον ἅπερ κατὰ φύσιν ἔχει. Διαμένει δ' ἐπινεφῆ καὶ αἶθρια τὰ πνεύματα ταῦτα ὁμοίως ὥσπερ ἀρτίως ἐλέχθη.
- 2.2 Τὸ δὲ τὸν βορέαν ἐπιπνεῖν τῷ νότῳ, τὸν δὲ νότον μὴ τῷ βορέᾳ, πρὸς ἐκείνην τὴν αἰτίαν ἀνακτέον τὴν μερίζουσιν ἐκάτερα κατὰ τοὺς τόπους· παρ' ἡμῖν γὰρ τοῦτο συμβαίνει καὶ ὅλως τοῖς ὑπὸ τὴν ἄρκτον οἰκοῦσιν, τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀνάπαλιν. Αἴτιον δ' ἀμφοῖν τὸ αὐτό· τοῖς μὲν γὰρ ὁ βορέας τοῖς δ' ὁ νότος πλησίον, ὥστ' εὐθὺς ἀρχόμενοι ποιοῦσιν αἶσθησιν, εἰς δὲ τὰ πόρρω βραδέως δικνοῦνται.
- 2.3 Πλείστων δ' ὄντων ὥσπερ εἴρηται βορείων καὶ νοτίων ἐκατέρων οἶον τάξις, ἐν οἷς χρόνοις μάλιστα πνέουσι κατὰ λόγον μέχρι τοῦ λήγειν, τοῖς δὲ νοτίοις κατὰ χειμῶνά τε καὶ ἀρχομένου ἔαρος καὶ μετοπώρου λήγοντος. Καὶ γὰρ αἱ τε τοῦ ἡλίου φοραὶ συνεργοῦσιν ἀμφοτέροις καὶ ἡ

ἀνταπόδοσις γίνεται καθάπερ παλιρροοῦντος τοῦ ἀέρος· ὁ γὰρ ἂν ἀπωσθῇ κατὰ χειμῶνα, — πλείους γὰρ ὥς ἐπίπαν βόρειοι πνέουσι, — καὶ ἔτι πρότερον τοῦ θέρους ὑπὸ τῶν ἐτησίων καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις, ἀνταποδίδεται πάλιν τοῦ ἥρος εἰς τούσδε τοὺς τόπους, καὶ λήγοντος μετοπώρου καὶ περὶ πλειάδος δύσιν ἀνὰ λόγον.

- 2.4 Ὅθεν καὶ τὸ θαυμαζόμενον ὥς οὐκ ὄν διὰ τί βορέαι μὲν ἐτησῖαι γίνονται νότοι δ' οὐ γίνονται, φαίνεται πως συμβαίνειν. Οἱ γὰρ ἥρινοὶ νότοι καθάπερ ἐτησῖαι τινές εἰσιν οὓς καλοῦσι λευκονότους· αἴθριοι γὰρ καὶ ἀσυννεφεῖς ὥς ἐπίπαν. Ἄμα δὲ καὶ τῷ μακρὰν ἡμῶν ἀπηρτησθαι λανθάνουσιν· ὁ δὲ βορέας εὐθὺς ἐν ἡμῖν. Ἦδε τῶν ἐτησίων φύσις. Διὰ τί δὲ ταύτην τὴν ὥραν καὶ τοσοῦτοι πνέουσι, καὶ διὰ τί λήγουσι τῆς ἡμέρας ληγούσης καὶ νύκτωρ οὐ πνέουσι σχεδὸν ἐν ταύταις λέγεται ταῖς αἰτίαις ὥς ἄρα ἢ μὲν πνοὴ γίνεται διὰ τὴν τῆς χιόνος τῆξιν· ὅταν μὲν οὖν ὁ ἥλιος ἄρξηται λύειν τὸν πάγον καὶ κρατεῖν, οἱ πρόδρομοι, μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐτησῖαι.
- 2.5 Τοῦ δὲ ἅμα τῇ καταφορᾷ τοῦ ἡλίου λήγειν καὶ νύκτωρ μὴ πνεῖν αἴτιον τὸ τὴν χιόνα τηκομένην παύεσθαι δυομένου καὶ νύκτωρ μὴ τήκεσθαι δεδυκότος. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίοτε πνέουσιν ὅταν πλείων ἢ τῆξις γένηται· καὶ γὰρ τῆς ἀνωμαλίας αἴτιον τοῦτο ὑποληπτέον. Ὅτε μὲν γὰρ μεγάλοι καὶ συνεχεῖς ὅτε δὲ ἐλάττους καὶ διαλείποντες πνέουσι διὰ τὸ τὰς τῆξεις ἀνωμαλεῖς γίνεσθαι. Κατὰ δὲ τὴν ὕλην ἢ φορά. καὶ τῷ σύνεγγυς ἢ πόρρω καὶ ἄλλαις τοιαύταις διαφοραῖς συμβαίνειν.
- 2.6 Εἰ δ' οὖν ἀληθές, ὁ λέγουσιν ἄλλοι τε καὶ οἱ περὶ Κρήτην, ὥς ἄρα νῦν μερίζοντες οἱ χειμῶνες καὶ χιῶν πλείων πίπτει, τεκμήρια φέροντες ὥς τότε μὲν ὤκεῖτο τὰ ὄρη καὶ ἔφερε καρπὸν καὶ τὸν σιτηρὸν καὶ τὸν δενδρίτην πεφυτευμένης καὶ διεργασμένης τῆς χώρας· ἔστι γὰρ πεδία ἐν τοῖς ἰδαίοις ὄρεσιν εὐμεγέθη καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὧν νῦν οὐδ' ὅτι οὖν γεωργοῦσι διὰ τὸ μὴ φέρειν, τότε δ' ὥσπερ εἴρηται καὶ ἐπώκουν, ὅθεν καὶ ἡ νῆσος πλήρης ἦν ἀνθρώπων, ὄμβρων μὲν γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πολωλῶν χιόνων δὲ καὶ χειμῶνων μὴ γινομένων, — εἰ δ' ἔστιν ἀληθὴ ταῦτα, ὅπερ λέγουσιν, ἀναγκαῖον καὶ τοὺς ἐτησῖας εἶναι πλείους.
- 2.7 Εἰ δὲ ποτ' ἐξέλιπον καὶ Ἀρισταῖος αὐτοὺς ἀνεκαλέσατο θύσας τὰς ἐν Κέῳ θυσίας τῷ Διὶ καθάπερ μυθολογοῦσι, κάτομβρα μὲν ἂν εἴη τὰ ἐπιχειμέρια οὐχ ὁμοίως οὐδὲ χιονώδη. Ταῦτα δ' εἴ τινα ἔχει διαλλαγὴν εἴτε τεταγμένην εἴτ' ἄτακτον εἴη ἂν καὶ τῶν πνευμάτων παῦλα καὶ μεταλλαγὴ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν εἰ μὴ καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν εἴη τοιαύτη τις ἐπικουο ρία κατὰ τὸ ἔτος· πολλῷ γὰρ ἐκπυρώτερος ὁ τόπος ἐκεῖνος. Δῆλον οὖν τοῦτο πλὴν εἰς μισὴ τὸν καρπὸν. Οἱ δὲ προτεροῦσιν οἱ δ' ἀπαθεῖς εἰσὶ. Περὶ μὲν τούτων σκεπτέον.
- 8.1 Τὸ δὲ μὴ πνεῖν κατ' αὐτὴν τὴν Αἴγυπτον τὴν πρὸς θάλατταν τὸν νότον ὥς τινές φασι μὴδ' ὅσον ἡμέρας ἀπέχοντα καὶ νυκτὸς δρόμον, ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ Μεμφίδος λαμπρὸν, ὁμοίως δὲ καὶ ἂν ἀπέχη τοσοῦτον, οὐκ ἀληθές μὲν εἶναι φασιν ἀλλὰ ψεῦδος· οὐ μὴν ἴσως γε ἀλλ' ἔλαττον πνεῖ. Τὸ δ' αἴτιον ὅτι κοίλῃ τὰ κάτω ἢ Αἴγυπτος ὥσθ' ὑπερπίπτειν αὐτῆς, τὰ δ' ἄνω ὑψηλοτέρα. Ἐπεὶ τό γε σύνεγγυς ἀπαιτεῖ τὸ μέγεθος· τὰ γὰρ τοιαῦτα μάλιστα ἐκ τῶν τόπων ἀποδοτέον ἅπερ κατὰ φύσιν ἔχει. Διαμένει δ' ἐπινεφῇ καὶ αἴθρια τὰ πνεύματα ταῦτα ὁμοίως ὥσπερ ἀρτίως ἐλέχθη.
- 2.9 Τὸ δὲ τὸν βορέαν ἐπιπνεῖν τῷ νότῳ, τὸν δὲ νότον μὴ τῷ βορέᾳ, πρὸς ἐκείνην τὴν αἰτίαν ἀνακτέον τὴν μερίζουσιν ἑκάτερα κατὰ τοὺς τόπους· παρ' ἡμῖν γὰρ τοῦτο συμβαίνει καὶ ὅλως τοῖς ὑπὸ τὴν ἄρκτον οἰκοῦσιν, τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἀνάπαλιν. Αἴτιον δ' ἀμφοῖν τὸ αὐτό· τοῖς μὲν γὰρ ὁ βορέας τοῖς δ' ὁ νότος πλησίον, ὥστ' εὐθὺς ἀρχόμενοι ποιοῦσιν αἴσθησιν, εἰς δὲ τὰ πόρρω βραδέως δικνοῦνται.
- 2.10 Πλείστων δ' ὄντων ὥσπερ εἴρηται βορείων καὶ νοτίων ἑκατέρων οἷον τάξις, ἐν οἷς χρόνοις μάλιστα πνέουσι κατὰ λόγον μέχρι τοῦ λήγειν, τοῖς δὲ νοτίοις κατὰ χειμῶνά τε καὶ ἀρχομένου

ἔαρος καὶ μετοπώρου λήγοντος. Καὶ γὰρ αἶ τε τοῦ ἡλίου φοραὶ συνεργοῦσιν ἀμφοτέροις καὶ ἡ ἀνταπόδοσις γίνεται καθάπερ παλιρροοῦντος τοῦ ἀέρος· ὃ γὰρ ἂν ἀπωσθῇ κατὰ χειμῶνα, — πλείους γὰρ ὥς ἐπίπαν βόρειοι πνέουσι, — καὶ ἔτι πρότερον τοῦ θέρους ὑπὸ τῶν ἐτησίων καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις, ἀνταποδίδοται πάλιν τοῦ ἥρος εἰς τούσδε τοὺς τόπους, καὶ λήγοντος μετοπώρου καὶ περὶ πλειάδος δύσιν ἀνὰ λόγον.

- 2.11 Ὅθεν καὶ τὸ θαυμαζόμενον ὥς οὐκ ὄν διὰ τί βορέαι μὲν ἐτησίου γίνονται νότοι δ' οὐ γίνονται, φαίνεται πως συμβαίνειν. Οἱ γὰρ ἡρινοὶ νότοι καθάπερ ἐτησίου τινές εἰσιν οὓς καλοῦσι λευκονότους· αἴθριοι γὰρ καὶ ἀσυννεφεῖς ὥς ἐπίπαν. Ἄμα δὲ καὶ τῷ μακρὰν ἡμῶν ἀπηρτησθαι λανθάνουσιν· ὁ δὲ βορέας εὐθὺς ἐν ἡμῖν. Ἦδε τῶν ἐτησίων φύσις. Διὰ τί δὲ ταύτην τὴν ὥραν καὶ τοσοῦτοι πνέουσι, καὶ διὰ τί λήγουσι τῆς ἡμέρας ληγούσης καὶ νύκτωρ οὐ πνέουσι σχεδὸν ἐν ταύταις λέγεται ταῖς αἰτίαις ὥς ἄρα ἢ μὲν πνοὴ γίνεται διὰ τὴν τῆς χιόνος τῆξιν· ὅταν μὲν οὖν ὁ ἥλιος ἄρξηται λύειν τὸν πάγον καὶ κρατεῖν, οἱ πρόδρομοι, μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐτησίου.
- 2.12 Τοῦ δὲ ἅμα τῇ καταφορᾷ τοῦ ἡλίου λήγειν καὶ νύκτωρ μὴ πνεῖν αἴτιον τὸ τὴν χιόνα τηκομένην παύεσθαι δυομένου καὶ νύκτωρ μὴ τήκεσθαι δεδυκότος. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίοτε πνέουσιν ὅταν πλείων ἢ τῆξις γένηται· καὶ γὰρ τῆς ἀνωμαλίας αἴτιον τοῦτο ὑποληπτέον. Ὅτε μὲν γὰρ μεγάλοι καὶ συνεχεῖς ὅτε δὲ ἐλάττους καὶ διαλείποντες πνέουσι διὰ τὸ τὰς τῆξεις ἀνωμαλεῖς γίνεσθαι. Κατὰ δὲ τὴν ὕλην ἢ φορὰ. καὶ τῷ σύνεγγυς ἢ πόρρω καὶ ἄλλαις τοιαύταις διαφορᾷς συμβαίνειν.
- 2.13 Εἰ δ' οὖν ἀληθές, ὃ λέγουσιν ἄλλοι τε καὶ οἱ περὶ Κρήτην, ὥς ἄρα νῦν μείζονες οἱ χειμῶνες καὶ χιὼν πλείων πίπτει, τεκμήρια φέροντες ὥς τότε μὲν ὤκεῖτο τὰ ὄρη καὶ ἔφερε καρπὸν καὶ τὸν σιτηρὸν καὶ τὸν δενδρίτην πεφυτευμένης καὶ διεργασμένης τῆς χώρας· ἔστι γὰρ πεδία ἐν τοῖς ἰδαίοις ὄρεσιν εὐμεγέθη καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὧν νῦν οὐδ' ὅτι οὖν γεωργοῦσι διὰ τὸ μὴ φέρειν, τότε δ' ὥσπερ εἴρηται καὶ ἐπώκουν, ὅθεν καὶ ἡ νῆσος πλήρης ἦν ἀνθρώπων, ὄμβρων μὲν γενομένων κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον πολωλὼν χιόνων δὲ καὶ χειμῶνων μὴ γινομένων, — εἰ δ' ἔστιν ἀληθὴ ταῦτα, ὅπερ λέγουσιν, ἀναγκαῖον καὶ τοὺς ἐτησίας εἶναι πλείους.
- 2.14 Εἰ δὲ ποτ' ἐξέλιπον καὶ Ἀρισταῖος αὐτοὺς ἀνεκαλέσατο θύσας τὰς ἐν Κέῳ θυσίας τῷ Διὶ καθάπερ μυθολογοῦσι, κάτομβρα μὲν ἂν εἴη τὰ ἐπιχειρήματα οὐχ ὁμοίως οὐδὲ χιονώδη. Ταῦτα δ' εἴ τινα ἔχει διαλλαγὴν εἴτε τεταγμένην εἴτ' ἄτακτον εἴη ἂν καὶ τῶν πνευμάτων παῦλα καὶ μεταλλαγὴ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Ἄτοπον δ' ἂν δόξειεν εἰ μὴ καὶ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν εἴη τοιαύτη τις ἐπικουροῖα κατὰ τὸ ἔτος· πολλῷ γὰρ ἐκπυρώτερος ὁ τόπος ἐκεῖνος. Δῆλον οὖν τοῦτο πλὴν εἰς μισὴ τὸν καρπὸν. Οἱ δὲ προτεροῦσιν οἱ δ' ἀπαθεῖς εἰσὶ. Περὶ μὲν τούτων σκεπτέον.
- 3.1 Εἰ δὲ πάντων τῶν πνευμάτων ἡ αὐτὴ καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γένεσις τῷ τι παραλαβεῖν, ὁ ἥλιος ἂν ὁ ποιὼν εἴη. Τάχα δ' οὐκ ἀληθές καθόλου εἰπεῖν ἀλλ' ὥς ἡ ἀναθυμίασις, οὗτος δ' ὥς συνεργῶν. Ἄλλ' ὁ ἥλιος δοκεῖ καὶ κινεῖν ἀνατέλλων καὶ καταπαύειν τὰ πνεύματα· διὸ καὶ ἐπαυξάνεται καὶ πίπτει πολλάκις. Οὐ καθόλου δὲ τοῦτ' ἀληθές, ἀλλ' ἐφ' ὧν γε συμβαίνει ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν. Ὅταν μὲν γὰρ ἔλαττον ἦ τὸ ἀνηγμένον ὑγρὸν, τούτου κατακρατῶν ἐξανήλωσε καὶ κατέπαυσεν ὁ ἥλιος, ὅταν δὲ πλέον συμπαρώρμησε καὶ σφοδροτέραν ἐποίησε τὴν κίνησιν.
- 3.2 Ἐνίοτε δὲ καὶ ἅμα τῇ δύσει κατέπαυσεν ἀφελόμενος τὴν ἀπ' αὐτοῦ κίνησιν ἣν ἔδωκεν. Ταύτην δὲ δῆλον ὥς ἔχειν τινὰ δεῖ συμμετρίαν ὥστε μήτ' ἐξαναλίσκεσθαι μήτ' ἐξ αὐτῆς δύνασθαι κινεῖσθαι πλείῳ χρόνον. Ἐνια δὲ καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου πνεῖν οὐδὲν κωλύει μᾶλλον οἷον ὅσα κατέχεται τῇ θερμότητι καὶ ὥσπερ ἀναξηραίνεται καὶ ἐκκαίεται. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν μεσημβρίᾳ μάλιστα· ἀπνεύματοι, παρεγκλίναντος δὲ τοῦ ἡλίου πνευματωδέστεραι.

- 3.3 Ποιεῖ δὲ καὶ ἡ σελήνη ταῦτα πλὴν οὐχ ὁμοίως· οἷον γὰρ ἀσθενὴς ἡλίος ἐστὶ. Διὸ καὶ νύκτωρ δεινότεραι καὶ αἱ σύνοδοι τῶν μηνῶν χειμερινώτεραι. Συμβαίνει δ' οὖν ὅτε μὲν ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου τὰ πνεύματα ἐπαίρεσθαι ὅτε δὲ λήγειν· καὶ ἐπὶ τῆς δύσεως ὁμοίως· ὅτε μὲν γὰρ κατέπαυσεν ὅτε δὲ ὥσπερ ἀφῆκεν. Εἰ δέ ποτε καὶ κατὰ σύμπτωμα γίνοιτο ταῦτα, καθάπερ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἄστρον ἀνατολαῖς καὶ δύσεσιν, ἐπισκεπτέον, τοῦτ' ἂν εἴη.
- 3.4 Καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ διὰ μέσων νυκτῶν καὶ μεσημβρίας ἄπνοιαί γίνονται καὶ μάλιστα· συμβαίνει γάρ ποτε μὲν κρατεῖν ποτὲ δὲ κρατεῖσθαι τὸν ἀέρα τὸν τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ ἡλίου· καὶ μέσων μὲν νυκτῶν κρατεῖ, πορρωτάτω γὰρ ὁ ἥλιος τότε· μεσημβρίας δὲ κρατεῖται· κρατῶν δὲ καὶ κρατούμενος ἔστηκεν, ἡ δὲ στάσις νηνεμία. Συμβαίνει δὲ καὶ τὰς καταπαύσεις γίνεσθαι τῶν πνευμάτων κατὰ λόγον· ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ περὶ ἔω ἢ περὶ δυσμάς· λήγει δὲ τὰ μὲν ἔωθεν ὅταν κρατηθῇ κρατεῖται δὲ κατὰ μεσημβρίαν, τὰ δ' ἀπὸ δυσμῶν ὅταν παύσῃται κρατῶν, τοῦτο δὲ γίνεται μέσων νυκτῶν.
- 3.5 Εἰ δέ τινες θαυμάζουσιν ὡς ἄλογον ὅτι τὰ πνεύματα ψυχρά ἐστὶν ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως καὶ ἀπλῶς τοῦ θερμοῦ γινόμενα ψεῦδος τὸ φαινόμενον αὐτοῖς ἄλογον· οὔτε γὰρ ἀπλῶς ἀλλ' ὡς συναιτίῳ προσαπτέον οὔτε πάντως ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κίνησις θερμὴ καὶ πυρώδης ἀλλ' ἐὰν τρόπον τινὰ γίνηται. Ἀθρόως μὲν γὰρ ἐκπίπτουσα καὶ συνεχὴς αὐτῷ τῷ ἀφιέντι θερμῇ. Κατὰ μικρὸν δὲ καὶ διὰ στενοῦ τινὸς αὐτὴ μὲν θερμὴ ὁ δ' ὑπὸ ταύτης κινούμενος ἀήρ ὁποῖος ἂν ποτε τυγχάνῃ προϋπάρχων τοιαύτην καὶ τὴν κίνησιν ἀποδίδωσιν.
- 3.6 Παράδειγμα δὲ ἱκανὸν τὸ ἐκ τῶν στομάτων ἀφιέμενον, ὃ φασιν εἶναι θερμὸν καὶ ψυχρὸν οὐκ ἀληθῆ λέγοντες, ἀλλ' αἰεὶ μὲν θερμόν ἐστι, διαφέρει δὲ τῇ προέσει καὶ ἐκπτώσει. Χανόντων μὲν γὰρ καὶ ἀθρόον ἀφιέντων θερμὸν, ἐὰν δὲ διὰ στενοῦ σφοδρότερον φερόμενον ὠθῇ τὸν πλησίον ἀέρα κάκεινος τὸν ἐχόμενον, ψυχρῶν ὄντων καὶ ἡ πνοὴ καὶ ἡ κίνησις γίνεται ψυχρά. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πνευμάτων συμβαίνει· διὰ στενοῦ γὰρ οὔσης τῆς πρώτης κινήσεως αὐτὸ μὲν τὸ πρῶτον οὐ ψυχρὸν, τὸ δ' ὑπὸ τούτου κινούμενον ὡς ἂν ἔχον τυγχάνῃ πρὸς θερμότητα καὶ ψυχρότητα, ψυχροῦ μὲν ὄντος ψυχρὸν θερμοῦ δὲ θερμόν. Καὶ διὰ τοῦτο θέρους μὲν θερμὰ χειμῶνος δὲ ψυχρά τὰ πνεύματα. Καθ' ἐκατέραν γὰρ τὴν ὥραν τοιοῦτος ὁ ἀήρ.
- 3.7 Φανερόν δ' ὅπου διὰ τὴν ἐκπεπωρωμένον οἶον τετύχηκεν· ἐὰν γὰρ ὅπου πνεῦμα καὶ ὁ πόθος θερμὸν εἴτε ψυχρὸν ὅμως διαφορὰ τοῦ ἀέρος ὁποῖος ἂν ᾗ τοιοῦτος φαίνεται. Καὶ ἐν αὐτοῖς μὲν τοῖς τόποις καὶ τοῖς συνεχέσιν ἔμπυρος ἡ πνοὴ γίνεται, πορρωτέρω δὲ προῖουσιν οὐχ ὁμοίως. Ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἄλλοθεν ἐπιόν, ἐὰν ἐξ ἐμπύρων ᾗ τόπων καὶ ἐχόντων ἀέρα παχὺν καὶ διακεκαυμένον, ὑπερβάλλον φαίνεται τῇ θερμότητι. Διὸ καὶ οἱ ὁδοιπόροι μὲν καὶ θερισταὶ πολλάκις ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῶν τοιούτων πνευμάτων ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν τοῖς πνιγροῖς τόποις, τὰ μὲν αὐτοῦ συνεργαζομένου τοῦ συνυπάρχοντος ἀέρος τὰ δὲ τοῦ διαφόρου διὰ τὴν πνοὴν καὶ τὴν πρόσπτωσιν
- 3.8 Ὅτι δὲ οὕτ' αὐτὸς ὑπ' αὐτοῦ μόνον κινούμενος ὁ ἀήρ οὕθ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κρατούμενος ταύτην φέρεται τὴν φορὰν κάκειθεν δῆλον· εἰ μὲν γὰρ ὑφ' αὐτοῦ διὰ τὸ ψυχρὸς εἶναι φύσει καὶ ἀτμιδώδης κάτω ἂν ἐφέρετο, εἰ δ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἄνω· τοῦ γὰρ πυρὸς κατὰ φύσιν αὕτη ἡ φορὰ. Νῦν δ' ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν μικτὴ διὰ τὸ μηδ' ἕτερον κρατεῖν.
- 3.9 Τούτῳ μὲν οὖν καθόλου τῷ κοινῷ, ὅτι ὁποῖος ἂν ὁ ἀήρ ἢ ἡ ἀναθυμίασις καθ' ἐκάστους ᾗ τόπους οὕτως ἔξει καὶ τὰ πνεύματα τῇ ψυχρότητι, καὶ τάδε συμμαρτυρεῖ. Ὅσα γὰρ ἀπὸ ποταμῶν ἢ λιμνῶν πάντα ψυχρά διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος· ἀποψύχεται γὰρ ἀπολείποντος τοῦ ἡλίου καὶ ἅμα παχύτερος ὁ ἀτμός, καὶ ἔτι μᾶλλον δ' εἰ σύνεγγυς. Ὡθ' ὅταν προσπίπῃ συμβαίνει καθάπερ ῥίγωσίν τινα γίνεσθαι τοῖς σώμασι.

Καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἔγκοιλοι καὶ εὐσκεπεῖς τινὲς ὄντες τόποι τῶν ἔξω πνευμάτων ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων εἰσὶ ψυχροί· τὸ γὰρ ἀναχθὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου μένειν οὔτε πεφυκὸς οὔτε δυνάμενον φέρεται καὶ ποιεῖ πνοήν. Ὅθεν αἶ τε ἀπὸ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν αὔραι καὶ ὅλως αἱ ἀπόγειαι πνέουσιν ἔωθεν ἀποψυχομένης τῆς ἀτμίδος διὰ τὴν ἀπόλειψιν τοῦ θερμοῦ· τὴν γὰρ αὔραν ταύτην αὐτὴν γίνεσθαι κατὰ λόγον ἐστὶ διὰ τε τᾶλλα καὶ διὰ τὴν εὐδίαν. Καὶ ὅταν ψεκάδια καὶ ὑετοὶ μέτριοι γίνωνται μᾶλλον πνέουσι· προσγίνεται γὰρ ὕλη τότε πανταχοῦ καὶ μᾶλλον αἱ ἀπόγειαι γίνονται μετὰ τοῦτο.

- 3.11 Ἀπὸ μόνου δὲ τοῦ Νείλου δοκοῦσιν οὐκ ἀποπνεῖν αὔραι ἢ ἐλάχισται διότι θερμὸς ὁ τόπος καὶ ἐξ οὗ καὶ εἰς ὃν ῥεῖ· αἱ δ' αὔραι πυκνουμένου τοῦ ὑγροῦ εἰσὶ. Διὸ καὶ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἐν Λιβύῃ ποταμῶν οὐδ' ἄφ' ἑνὸς αὔραι οὐδαμῶς ἅπαντες γὰρ θερμοί. Τοῦτο δὲ δῆλον ὅτι οὐδ' ἀπὸ τῶν περὶ Βαβυλῶνα καὶ Σοῦσα καὶ ὅλως πρὸς τοὺς ἐμπύρους τόπους. Καίτοι φασὶ γε θαυμαστῶς καταψύχεσθαι τὸν ἀέρα πρὸς τὴν ἔω. Τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. Τάχα γὰρ ἀποψύχεται μὲν, οὐ δύναται δὲ πορρωτέρω προῖέναι καὶ ποιεῖν αὔραν, ἐμπύρων εὐθὺ τῶν ὑποδεχομένων ὄντων τόπων,
- 3.15 Εἰ δὲ πάντων τῶν πνευμάτων ἡ αὐτὴ καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γένεσις τῷ τι παραλαβεῖν, ὁ ἥλιος ἂν ὁ ποιῶν εἴη. Τάχα δ' οὐκ ἀληθὲς καθόλου εἰπεῖν ἀλλ' ὥς ἡ ἀναθυμίασις, οὗτος δ' ὥς συνεργῶν. Ἀλλ' ὁ ἥλιος δοκεῖ καὶ κινεῖν ἀνατέλλων καὶ καταπαύειν τὰ πνεύματα· διὸ καὶ ἐπαυξάνεται καὶ πίπτει πολλάκις. Οὐ καθόλου δὲ τοῦτ' ἀληθὲς, ἀλλ' ἐφ' ᾧ γε συμβαίνει ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν. Ὅταν μὲν γὰρ ἔλαττον ἦ τὸ ἀνηγμένον ὑγρὸν, τούτου κατακρατῶν ἐξανήλωσε καὶ κατέπαυσεν ὁ ἥλιος, ὅταν δὲ πλέον συμπαρώρμησε καὶ σφοδροτέραν ἐποίησε τὴν κίνησιν.
- 3.16 Ἐνίστε δὲ καὶ ἅμα τῇ δύσει κατέπαυσεν ἀφελόμενος τὴν ἀπ' αὐτοῦ κίνησιν ἣν ἔδωκεν. Ταύτην δὲ δῆλον ὥς ἔχειν τινὰ δεῖ συμμετρίαν ὥστε μήτ' ἐξαναλίσκεσθαι μήτ' ἐξ αὐτῆς δύνασθαι κινεῖσθαι πλείω χρόνον. Ἐνια δὲ καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου πνεῖν οὐδὲν κωλύει μᾶλλον οἷον ὅσα κατέχεται τῇ θερμότητι καὶ ὥσπερ ἀναξηραίνεται καὶ ἐκκαίεται. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἐν μεσημβρίᾳ μάλιστα ἀπνεύματοι, παρεγκλίναντος δὲ τοῦ ἡλίου πνευματωδέστεραι.
- 3.17 Ποιεῖ δὲ καὶ ἡ σελήνη ταῦτα πλὴν οὐχ ὁμοίως· οἷον γὰρ ἀσθενὴς ἡλιός ἐστι. Διὸ καὶ νύκτωρ δεινότεραι καὶ αἱ σύνοδοι τῶν μηνῶν χειμερινώτεραι. Συμβαίνει δ' οὖν ὅτε μὲν ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου τὰ πνεύματα ἐπαίρεσθαι ὅτε δὲ λήγειν· καὶ ἐπὶ τῆς δύσεως ὁμοίως ὅτε μὲν γὰρ κατέπαυσεν ὅτε δὲ ὥσπερ ἀφῆκεν. Εἰ δέ ποτε καὶ κατὰ σύμπτωμα γίνοιτο ταῦτα, καθάπερ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἄστρων ἀνατολαῖς καὶ δύσεσιν, ἐπισκεπτέον, τοῦτ' ἂν εἴη.
- 3.18 Καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ διὰ μέσων νυκτῶν καὶ μεσημβρίας ἄπνοιαί γίνονται καὶ μάλιστα· συμβαίνει γὰρ ποτε μὲν κρατεῖν ποτὲ δὲ κρατεῖσθαι τὸν ἀέρα τὸν τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ ἡλίου· καὶ μέσων μὲν νυκτῶν κρατεῖ, πορρωτάτω γὰρ ὁ ἥλιος τότε· μεσημβρίας δὲ κρατεῖται· κρατῶν δὲ καὶ κρατούμενος ἔστηκεν, ἡ δὲ στάσις νηνεμία. Συμβαίνει δὲ καὶ τὰς καταπαύσεις γίνεσθαι τῶν πνευμάτων κατὰ λόγον· ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ περὶ ἔω ἢ περὶ δυσμάς· λήγει δὲ τὰ μὲν ἔωθεν ὅταν κρατηθῇ κρατεῖται δὲ κατὰ μεσημβρίαν, τὰ δ' ἀπὸ δυσμῶν ὅταν παύσῃται κρατῶν, τοῦτο δὲ γίνεται μέσων νυκτῶν.
- 3.19 Εἰ δέ τινες θαυμάζουσιν ὥς ἄλογον ὅτι τὰ πνεύματα ψυχρά ἐστὶν ἀπὸ τῆς τοῦ ἡλίου κινήσεως καὶ ἀπλῶς τοῦ θερμοῦ γινόμενα ψεῦδος τὸ φαινόμενον αὐτοῖς ἄλογον· οὔτε γὰρ ἀπλῶς ἀλλ' ὥς συναιτίῳ προσαπτέον οὔτε πάντως ἢ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κίνησις θερμὴ καὶ πυρώδης ἀλλ' ἐὰν τρόπον τινὰ γίνηται. Ἀθρόως μὲν γὰρ ἐκπίπτουσα καὶ συνεχὴς αὐτῷ τῷ ἀφιέντι θερμῇ. Κατὰ μικρὸν δὲ καὶ διὰ στενοῦ τινὸς αὐτὴ μὲν θερμὴ ὁ δ' ὑπὸ ταύτης κινούμενος ἀήρ ὁποῖος ἂν ποτε τυγχάνῃ προϋπάρχων τοιαύτην καὶ τὴν κίνησιν ἀποδίδωσιν.

- 3.20 Παράδειγμα δὲ ἱκανὸν τὸ ἐκ τῶν στομάτων ἀφιέμενον, ὃ φασιν εἶναι θερμὸν καὶ ψυχρὸν οὐκ ἀληθῆ λέγοντες, ἀλλ' αἰ μὲν θερμὸν ἐστὶ, διαφέρει δὲ τῇ προέσει καὶ ἐκπτώσει. Χανόντων μὲν γὰρ καὶ ἀθρόον ἀφιέντων θερμὸν, ἐὰν δὲ διὰ στενοῦ σφοδρότερον φερόμενον ὠθῇ τὸν πλησίον ἀέρα κάκεϊνος τὸν ἐχόμενον, ψυχρῶν ὄντων καὶ ἡ πνοὴ καὶ ἡ κίνησις γίνεται ψυχρά. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν πνευμάτων συμβαίνει· διὰ στενοῦ γὰρ οὔσης τῆς πρώτης κινήσεως αὐτὸ μὲν τὸ πρῶτον οὐ ψυχρὸν, τὸ δ' ὑπὸ τούτου κινούμενον ὡς ἂν ἔχον τυγχάνῃ πρὸς θερμότητα καὶ ψυχρότητα, ψυχροῦ μὲν ὄντος ψυχρὸν θερμοῦ δὲ θερμὸν. Καὶ διὰ τοῦτο θέρους μὲν θερμὰ χειμῶνος δὲ ψυχρά τὰ πνεύματα. Καθ' ἑκατέραν γὰρ τὴν ὥραν τοιοῦτος ὁ ἀήρ.
- 3.21 Φανερόν δ' ὅπου διὰ τὴν ἐκπεπωρωμένον οἶον τετύχηκεν· ἐὰν γὰρ ὅπου πνεῦμα καὶ ὁ πόθος θερμὸν εἴτε ψυχρὸν ὅμως διαφορὰ τοῦ ἀέρος ὁποῖος ἂν ᾗ τοιοῦτος φαίνεται. Καὶ ἐν αὐτοῖς μὲν τοῖς τόποις καὶ τοῖς συνεχέσιν ἔμπυρος ἡ πνοὴ γίνεται, πορρωτέρω δὲ προϊοῦσιν οὐχ ὁμοίως. Ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἄλλοθεν ἐπιόν, ἐὰν ἐξ ἐμπύρων ᾗ τόπων καὶ ἐχόντων ἀέρα παχὺν καὶ διακεκαυμένον, ὑπερβάλλον φαίνεται τῇ θερμότητι. Διὸ καὶ οἱ ὁδοιπόροι μὲν καὶ θερισταὶ πολλάκις ἀποθνήσκουσιν ὑπὸ τῶν τοιούτων πνευμάτων ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν τοῖς πνιγροῖς τόποις, τὰ μὲν αὐτοῦ συνεργαζομένου τοῦ συνυπάρχοντος ἀέρος τὰ δὲ τοῦ διαφόρου διὰ τὴν πνοὴν καὶ τὴν πρόσπτωσιν
- 3.22 Ὅτι δὲ οὗτ' αὐτὸς ὑπ' αὐτοῦ μόνον κινούμενος ὁ ἀήρ οὔθ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ κρατούμενος ταύτην φέρεται τὴν φορὰν κάκεϊθεν δηλόν· εἰ μὲν γὰρ ὑφ' αὐτοῦ διὰ τὸ ψυχρὸς εἶναι φύσει καὶ ἀτμιδῶδης κάτω ἂν ἐφέρετο, εἰ δ' ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἄνω· τοῦ γὰρ πυρὸς κατὰ φύσιν αὕτη ἡ φορὰ. Νῦν δ' ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν μικτὴ διὰ τὸ μὴδ' ἕτερον κρατεῖν.
- 3.23 Τούτῳ μὲν οὖν καθόλου τῷ κοινῷ, ὅτι ὁποῖος ἂν ὁ ἀήρ ἢ ἡ ἀναθυμίασις καθ' ἐκάστους ᾗ τόπους οὕτως ἔξει καὶ τὰ πνεύματα τῇ ψυχρότητι, καὶ τάδε συμμαρτυρεῖ. Ὅσα γὰρ ἀπὸ ποταμῶν ἢ λιμνῶν πάντα ψυχρά διὰ τὴν ὑγρότητα τοῦ ἀέρος· ἀποψύχεται γὰρ ἀπολείποντος τοῦ ἡλίου καὶ ἅμα παχύτερος ὁ ἀτμός, καὶ ἔτι μᾶλλον δ' εἰ σύνεγγυς. Ὡθ' ὅταν προσπίπτῃ συμβαίνει καθάπερ ῥίγωσιν τινα γίνεσθαι τοῖς σώμασι.
- 3.24 Καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἔγκοιλοι καὶ εὐσκεπεῖς τινὲς ὄντες τόποι τῶν ἔξω πνευμάτων ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων εἰσὶ ψυχροί· τὸ γὰρ ἀναχθὲν ὑπὸ τοῦ ἡλίου μένειν οὔτε πεφυκὸς οὔτε δυνάμενον φέρεται καὶ ποιεῖ πνοήν. Ὅθεν αἶ τε ἀπὸ τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν αὔραι καὶ ὅλως αἱ ἀπόγειαι πνέουσιν ἔωθεν ἀποψυχομένης τῆς ἀτμίδος διὰ τὴν ἀπόλειψιν τοῦ θερμοῦ· τὴν γὰρ αὔραν ταύτην αὐτὴν γίνεσθαι κατὰ λόγον ἐστὶ διὰ τε τᾶλλα καὶ διὰ τὴν εὐδίαν. Καὶ ὅταν ψεκάδια καὶ ὑετοὶ μέτριοι γίνωνται μᾶλλον πνέουσι· προσγίνεται γὰρ ὕλη τότε πανταχοῦ καὶ μᾶλλον αἱ ἀπόγειαι γίνονται μετὰ τοῦτο.
- 3.25 Ἀπὸ μόνου δὲ τοῦ Νείλου δοκοῦσιν οὐκ ἀποπνεῖν αὔραι ἢ ἐλάχισται διότι θερμὸς ὁ τόπος καὶ ἐξ οὗ καὶ εἰς ὃν ῥεῖ αἱ δ' αὔραι πυκνουμένου τοῦ ὑγροῦ εἰσὶ. Διὸ καὶ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἐν Λιβύῃ ποταμῶν οὐδ' ἀφ' ἐνὸς αὔραι οὐδαμῶς ἅπαντες γὰρ θερμοί. Τοῦτο δὲ δηλόν ὅτι οὐδ' ἀπὸ τῶν περὶ Βαβυλῶνα καὶ Σοῦσα καὶ ὅλως πρὸς τοὺς ἐμπύρους τόπους. Καίτοι φασὶ γε θαυμαστῶς καταψύχεσθαι τὸν ἀέρα πρὸς τὴν ἔω. Τοῦτο μὲν οὖν ἐπισκεπτέον. Τάχα γὰρ ἀποψύχεται μὲν, οὐ δύναται δὲ πορρωτέρω προϊέναι καὶ ποιεῖν αὔραν, ἐμπύρων εὐθὺ τῶν ὑποδεχομένων ὄντων τόπων,
- 4.1 Ἀπὸ γοῦν τῆς ἀπογείας καὶ τῆς τοιαύτης αὔρας καὶ αἱ τροπαὶ γίνονται συναθροισθέντος τοῦ ὑγροῦ ἀέρος· ἡ γὰρ τροπὴ καθάπερ παλιμπνοή τις ἐστὶ πνεύματος ὥσπερ ἐν τοῖς εὐρίποις τῶν ὑγρῶν· ὅταν γὰρ ἀθροισθῇ καὶ πλήθος λάβῃ μεταβάλλει πάλιν εἰς τὸ ἐναντίον. Μάλιστα δ' ἐν τοῖς κοίλοις ταῦτα γίνεται καὶ ὅπου πνέουσιν αἱ ἀπόγειαι. Τούτων δ' ἑκάτερον εὐλόγως ἐν μὲν γὰρ τοῖς κοίλοις ὁ ἀήρ ἀθροισθήσεται προσπίπτων ἐν δὲ τοῖς ἀναπταμένοις διαχεῖται. Τῶν δ'

ἀπογείων πνευμάτων ἀσθενῆς ἢ φύσις ὥστ' οὐ δύνασθαι βιάζεσθαι πόρρω· συμβαίνει δὲ καὶ ἡ ἀνταπόδοσις ἀνὰ λόγον τοῦ τε πλήθους καὶ τοῦ μεγέθους ὡς ἂν αἱ ἀπόγεια πνεύσωσιν. Ὅμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ὥρας οἷον τὸ ὀψιαίτερον ἢ πρωιαίτερον ἐμβάλλειν αὐτάς.

4.2 Γίνεται δὲ καὶ ἀνάκλασις τις τῶν ἀνέμων ὥστ' ἀντιπνεῖν αὐτοῖς, ὅταν ὑψηλοτέροις τόποις προσπνεύσαντες ὑπερᾶραι μὴ δύνωνται. Διὸ ἐνιαχοῦ τὰ νέφη τοῖς πνεύμασιν ὑπεναντία φέρεται καθάπερ περὶ Αἰγείας τῆς Μακεδονίας βορέου πνέοντος πρὸς τὸν βορέαν. Αἴτιον δ' ὅτι τῶν ὀρῶν ὄντων ὑψηλῶν τῶν τε περὶ τὸν Ὀλύμπου καὶ τὴν Ὀσσαν τὰ πνεύματα προσπίπτοντα καὶ οὐχ ὑπεραίροντα τούτων ἀνακλᾶται πρὸς τοῦναντίον, ὥστε καὶ τὰ νέφη κατώτερα ὄντα φέρουσιν ἐναντίως. Συμβαίνει δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο παρ' ἄλλοις.

4.3 Ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἐτησίας ἀντίπνοιαί γίνονται τῷ βορέᾳ διὰ τὴν περὶ κλασιν ὥστε καὶ ἐναντιοδρομεῖν τὰ πλοῖα, καθάπερ καὶ περὶ τὸν πόρον τὸν ἐκ Χαλκίδος εἰς Ὀρωπὸν, οὓς δὴ καλοῦσι παλιμβορέας. Γίνεται δὲ τοῦτο σχεδὸν ὅταν ὥσι λαμπρότατοι· τότε γὰρ μάλιστα δύνανται ὡς πορρωτάτω διατείνειν ὅταν πλήθος ᾗ τὸ ἀντικόπτον. Ἐνιαχοῦ δὲ διὰ τὸ προσκόπτειν σχίζεσθαι συμβαίνει τὸν ἄνεμον ὥστε τὸ μὲν ἐκεῖσε τὸ δὲ δεῦρο ρεῖν καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ μιᾶς πηγῆς καὶ τῆς αὐτῆς ῥέον.

4.4 Ἀπλῶς δὲ οἱ τόποι πολλὰς ποιοῦσι τῶν πνευμάτων μεταβολὰς, ἄλλας τε καὶ τὸ σφοδρότερα καὶ ἡρεμέστερα γίνεσθαι, καθάπερ ἐὰν διὰ στενοῦ καὶ ἀχανοῦς πνέῃ. Σφοδρότερον γὰρ αἰεὶ καὶ λάμο πρότερον τὸ διὰ τοῦ στενοῦ καθάπερ ὕδατος ρεῖθρον· ἐκβιάζεται γὰρ καὶ διωθεῖ μάλλον ἀθρόον. Διὸ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀπνοίας οὕσης ἐν τοῖς στενοῖς αἰεὶ πνεῦμα· μένειν γὰρ ὁ ἀήρ οὐ δύναται διὰ τὸ πλήθος, ἡ δὲ τούτου κίνησις ἄνεμος. Ὅθεν καὶ ἐν τοῖς στενωποῖς ὅταν κατακλεισθῶσι καὶ συμπέσωσι λαμπροὶ πνέουσι, καὶ ἐν ταῖς πύλαις, καὶ αἱ θυρίδες ἔλκουσιν αἰεὶ καὶ πνοὴν παρέχουσι. Πάντων γὰρ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἡ αὐτὴ καὶ μία τις ἡ εἰρημένη αἰτία.

4.5 Πάλιν δ' ἔνιοι τόποι διὰ τὴν κοιλότητα καὶ διὰ τὸ περιέχεσθαι μείζουσιν ἐγγὺς ὄντες γε ἢ ἐγγυτέρω ἐτέρων ταῖς ἀρχαῖς ὅλως ἀποπνεύματοι τυγχάνουσιν. Οἱ δὲ πορρωτέρω πνευματώδεις ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν συμβαίνει κατὰ τοὺς ἐτησίας· οὐ γὰρ πνέουσι παρ' αὐτοῖς ὡς εἶπεῖν, ἐν δὲ ταῖς νήσοις λαμπροὶ ταῖς μακρὰν ἀπηρτημέναις. Αἴτιον δὲ τὸ τὰς χώρας κοίλας καὶ ἐπισκεπεῖς εἶναι, ταῖς δὲ νήσοις οὐδὲν ἐπίπροσθεν τῆς φορᾶς. Κωλύονται δὲ καὶ οὗτοι καὶ ὅλως πᾶς ἄνεμος πνεῖν ἢ διὰ τὴν ἀπόστασιν, οὐ γὰρ δύνανται διατείνειν εἰς τὸ πορρωτέρω διὰ τὸ μῆκος, — ἢ δι' ἐπιπρόσθησιν τινων, ἢ τρίτον εἴ τι πνεῦμα ἐγχώριον ἀντιπνεῖ καὶ κρατεῖ.

4.6 Ὅτι δὲ συμβαίνει κατὰ τὴν ὥραν τοὺς ἐτησίας ἐπαίρεσθαι καὶ τὴν τροπαίαν πνεῖν περὶ Μακεδονίαν ὥσπερ σύμπτωμα θετέον. Πανταχοῦ γὰρ τῆς μεσημβρίας ἀπολήγει τὰ πνεύματα διὰ τὸν ἥλιον, ἅμα δὲ τῇ δείλῃ πάλιν αἴρεται. Συμβαίνει δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν τὴν τε τροπαίαν πρὸς ταῖς ἀπογείαις αὔραις καὶ τοὺς ἐτησίας ἐπαίρεσθαι πάλιν· οὐ γὰρ δὴ τὴν ἀνάκλασιν τὴν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης τῶν ἐτησίων αἰτιατέον ἢ μὴ * ἐρμηνεύουσιν ἢ μέτριοι παντελῶς. Τὰ μὲν οὖν συμπτώματα πειρατέον ἅπασι διαίρεῖν.

4.26 Ἀπὸ γοῦν τῆς ἀπογείας καὶ τῆς τοιαύτης αὔρας καὶ αἱ τροπαὶ γίνονται συναθροισθέντος τοῦ ὑγροῦ ἀέρος· ἡ γὰρ τροπὴ καθάπερ παλιμπνοή τις ἐστὶ πνεύματος ὥσπεο ἐν τοῖς εὐρίποις τῶν ὑγρῶν· ὅταν γὰρ ἀθροισθῇ καὶ πλήθος λάβῃ μεταβάλλει πάλιν εἰς τὸ ἐναντίον. Μάλιστα δ' ἐν τοῖς κοίλοις ταῦτα γίνεται καὶ ὅπου πνέουσιν αἱ ἀπόγεια. Τούτων δ' ἐκάτερον εὐλόγως ἐν μὲν γὰρ τοῖς κοίλοις ὁ ἀήρ ἀθροισθήσεται προσπίπτων ἐν δὲ τοῖς ἀναπατένοις διαχεῖται. Τῶν δ' ἀπογείων πνευμάτων ἀσθενῆς ἢ φύσις ὥστ' οὐ δύνασθαι βιάζεσθαι πόρρω· συμβαίνει δὲ καὶ ἡ

ἀνταπόδοσις ἀνά λόγον τοῦ τε πλήθους καὶ τοῦ μεγέθους ὥς ἂν αἱ ἀπόγειαι πνεύσωσιν.
Ὅμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ὥρας οἷον τὸ ὀψιαιότερον ἢ πρωιαίτερον ἐμβάλλειν αὐτάς.

4.27 Γίνεται δὲ καὶ ἀνάκλασίς τις τῶν ἀνέμων ὥστ' ἀντιπνεῖν αὐτοῖς, ὅταν ὑψηλοτέροις τόποις προσπνεύσαντες ὑπερᾶραι μὴ δύνωνται. Διὸ ἐνιαχοῦ τὰ νέφη τοῖς πνεύμασιν ὑπεναντία φέρεται καθάπερ περὶ Αἰγυιάς τῆς Μακεδονίας βορέου πνέοντος πρὸς τὸν βορέαν. Αἴτιον δ' ὅτι τῶν ὁρῶν ὄντων ὑψηλῶν τῶν τε περὶ τὸν Ὀλυμπον καὶ τὴν Ὅσσαν τὰ πνεύματα προσπίπτοντα καὶ οὐχ ὑπεραίροντα τούτων ἀνακλᾶται πρὸς τοῦναντίον, ὥστε καὶ τὰ νέφη κατώτερα ὄντα φέρουσιν ἐναντίως. Συμβαίνει δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο παρ' ἄλλοις.

4.28 Ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ἐτησίας ἀντίπνοιαί γίνονται τῷ βορέᾳ διὰ τὴν περίκλασιν ὥστε καὶ ἐναντιοδρομεῖν τὰ πλοῖα, καθάπερ καὶ περὶ τὸν πόρον τὸν ἐκ Χαλκίδος εἰς Ὀρωπὸν, οὓς δὴ καλοῦσι παλιμβορέας. Γίνεται δὲ τοῦτο σχεδὸν ὅταν ὥσι λαμπρότατοι· τότε γὰρ μάλιστα δύνανται ὡς πορρωτάτω διατείνειν ὅταν πλήθος ἢ τὸ ἀντικόπτον. Ἐνιαχοῦ δὲ διὰ τὸ προσκόπτειν σχίζεσθαι συμβαίνει τὸν ἄνεμον ὥστε τὸ μὲν ἐκεῖσε τὸ δὲ δεῦρο ρεῖν καθάπερ καὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ μιᾶς πηγῆς καὶ τῆς αὐτῆς ῥέον.

4.29 Ἀπλῶς δὲ οἱ τόποι πολλὰς ποιοῦσι τῶν πνευμάτων μεταβολὰς, ἄλλας τε καὶ τὸ σφοδρότερα καὶ ἡρεμέστερα γίνεσθαι, καθάπερ ἐὰν διὰ στενοῦ καὶ ἀχανοῦς πνέῃ. Σφοδρότερον γὰρ αἰεὶ καὶ λάμμο πρότερον τὸ διὰ τοῦ στενοῦ καθάπερ ὕδατος ρεῖθρον· ἐκβιάζεται γὰρ καὶ διωθεῖ μᾶλλον ἀθρόον. Διὸ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀπνοίας οὔσης ἐν τοῖς στενοῖς αἰεὶ πνεῦμα μένειν γὰρ ὁ ἀήρ οὐ δύναται διὰ τὸ πλήθος, ἡ δὲ τούτου κίνησις ἄνεμος. Ὅθεν καὶ ἐν τοῖς στενωποῖς ὅταν κατακλεισθῶσι καὶ συμπέσωσι λαμπροὶ πνέουσι, καὶ ἐν ταῖς πύλαις, καὶ αἱ θυρίδες ἔλκουσιν αἰεὶ καὶ πνοὴν παρέχουσι. Πάντων γὰρ τούτων καὶ τῶν τοιούτων ἡ αὐτὴ καὶ μία τις ἡ εἰρημένη αἰτία.

4.30 Πάλιν δ' ἔνιοι τόποι διὰ τὴν κοιλότητα καὶ διὰ τὸ περιέχεσθαι μείζουσιν ἐγγὺς ὄντες γε ἢ ἐγγυτέρω ἐτέρων ταῖς ἀρχαῖς ὅλως ἀποπνεύματοι τυγχάνουσιν. Οἱ δὲ πορρωτέρω πνευματώδεις ὥσπερ καὶ περὶ Θετταλίαν καὶ Μακεδονίαν συμβαίνει κατὰ τοὺς ἐτησίας· οὐ γὰρ πνέουσι παρ' αὐτοῖς ὡς εἶπεῖν, ἐν δὲ ταῖς νήσοις λαμπροὶ ταῖς μακρὰν ἀπηρτημέναις. Αἴτιον δὲ τὸ τὰς χώρας κοίλας καὶ ἐπισκεπεῖς εἶναι, ταῖς δὲ νήσοις οὐδὲν ἐπίπροσθεν τῆς φορᾶς. Κωλύονται δὲ καὶ οὗτοι καὶ ὅλως πᾶς ἄνεμος πνεῖν ἢ διὰ τὴν ἀπόστασιν, οὐ γὰρ δύνανται διατείνειν εἰς τὸ πορρωτέρω διὰ τὸ μῆκος, — ἢ δι' ἐπιπρόσθησίν τινων, ἢ τρίτον εἴ τι πνεῦμα ἐγχώριον ἀντιπνεῖ καὶ κρατεῖ.

4.31 Ὅτι δὲ συμβαίνει κατὰ τὴν ὥραν τοὺς ἐτησίας ἐπαίρεσθαι καὶ τὴν τροπαίαν πνεῖν περὶ Μακεδονίαν ὥσπερ σύμπτωμα θετέον. Πανταχοῦ γὰρ τῆς μεσημβρίας ἀπολήγει τὰ πνεύματα διὰ τὸν ἥλιον, ἅμα δὲ τῇ δέιλῃ πάλιν αἴρεται. Συμβαίνει δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν τὴν τε τροπαίαν πρὸς ταῖς ἀπογείαις αὔραις καὶ τοὺς ἐτησίας ἐπαίρεσθαι πάλιν· οὐ γὰρ δὴ τὴν ἀνάκλασιν τὴν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὅσσης τῶν ἐτησίων αἰτιατέον ἢ μὴ * ἐρμηνεύουσιν ἢ μέτριοι παντελῶς. Τὰ μὲν οὖν συμπτώματα πειρατέον ἅπασι διαιρεῖν.

5.1 Ἐκεῖνο δ' ἂν δόξειεν ἄτοπον καὶ παράλογον εἶναι διὰ τί τῶν ὑψηλῶν τόπων τὰ μὲν προσήνεμα πάντα ἀπνεύματα τυγχάνει τὰ δ' ἐπισκεπῇ πνευματώδη, καὶ οὐ μετρίως ἀλλὰ σφοδρῶς οἷον ἐν Πλαταιαῖς τῆς Βοιωτίας κειμέναις πρὸς τὸν βορέαν ὁ μὲν βορέας εὐδιεινός, ὁ δὲ νότος μέγας καὶ χειμερινός καὶ ἐπιπροσθοῦντος τοῦ Κιθαιρῶνος. Καὶ πάλιν παρὰ μὲν τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τοὺς ἐτησίας τροπαῖαι παραθέουσιν, ἐν Καρύστῳ δὲ τηλικούτοι πνέουσιν ὥστε ἐξαίσιον εἶναι μέγεθος.

5.2 Ἔτι δὲ τῆς Κουριάδος ἐν τῷ καλουμένῳ Φαιστῷ κειμένῳ πρὸς νότον ὑψηλῷ καὶ ἀποτόμῳ θαυμαστόν τι κύμα μὲν εἰσπίπτει, πνεῦμα δ' οὐκ ἔστιν ἀλλὰ καὶ τὰ πλοῖα προσορμίζονται τοῖς

λειωτοῖς ἀλιμένων ὄντων τῶν τόπων τῶν πλησίον, καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωρεῖν ἐστί. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ διικνεῖσθαι τὸ πνεῦμα πρὸς τὴν γῆν τὸ μὴ ὑπάγειν τὸν ἀέρα μηδὲ ρεῖν, ὅπερ συμβαίει νει διὰ τὸ ὕψος πρὸς κα οὐχ ὑπεραίρων. Ὅτι δ' ὑπεξάγειν αἰεὶ δεῖ καὶ μὴ ἴστασθαι τὸν ἀέρα φανερόν· ἐν γὰρ τοῖς οἰκήμασιν οὗ τις ἂν κατακλείσῃ τὰς θύρας ἤττον διὰ θυρίδων ἢ πνοὴ φέρεται· πλήρες γὰρ ὄν καὶ μὴ ὑπεξάγον οὐκ εἰσδέχεται τὸν ἔξωθεν ἀέρα· πρὸς γὰρ τὸ κενὸν ἢ φορὰ· διὸ καὶ τὸ ἔλκειν οὐ καλῶς λέγεται.

- 5.3 Τὰ δὲ πρὸς βορέαν καὶ ὅλως κατ' ἀνέμους ἐπισκεπῇ διὰ τοῦτο πνευματωδέστερα, διότι συμβαίνει συναθροιζόμενον ἐπὶ τὸ ὕψος οἶον· ὑπερχεῖσθαι τὸ πνεῦμα καὶ ἐμπίπτειν ἀθρόον· ἢ γὰρ ἂν ἐπιβρίσῃ ταύτῃ κατέρρηξεν ἀληθῶς ἀθρόον. Γίνονται δὲ καὶ αἱ καταιγίδες ἐν τοῖς τοιούτοις· συστροφαὶ γὰρ ἐνταῦθα καὶ ἀθροισμὸς πνεύματος. Ὡσθ' ὅταν ἐκραγῇ καθάπερ πληγὴν ἐποίησεν. Ἰσχυρὸν γὰρ τὸ ἀθρόον καὶ συνεχὲς ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν τυφώνων. Ἄ μὲν οὖν διὰ τοὺς τόπους συμβαίνει ταῦτα καὶ τοιαῦτα τυγχάνει. Πολλὰ δ' ἐστὶ καὶ πολλαχοῦ περὶ ὧν ἐκάστου τῆς ἱστορίας λέγειν.
- 5.32 Ἐκεῖνο δ' ἂν δόξειεν ἄτοπον καὶ παράλογον εἶναι διὰ τί τῶν ὑψηλῶν τόπων τὰ μὲν προσήνεμα πάντα ἀπνεύματα τυγχάνει τὰ δ' ἐπισκεπῇ πνευματώδη, καὶ οὐ μετρίως ἀλλὰ σφοδρῶς οἶον ἐν Πλαταιαῖς τῆς Βοιωτίας κειμέναις πρὸς τὸν βορέαν ὁ μὲν βορέας εὐδιεινός, ὁ δὲ νότος μέγας καὶ χειμερινός καὶ ἐπιπροσθοῦντος τοῦ Κιθαιρώνος. Καὶ πάλιν παρὰ μὲν τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τοὺς ἐτησίας τροπαῖαι παραθέουσιν, ἐν Καρύστῳ δὲ τηλικούτοι πνέουσιν ὥστε ἐξάισιον εἶναι μέγεθος.
- 5.33 Ἔτι δὲ τῆς Κουριάδος ἐν τῷ καλουμένῳ Φαιστῷ κειμένῳ πρὸς νότον ὑψηλῷ καὶ ἀποτόμῳ θαυμαστόν τι κύμα μὲν εἰσπίπτει, πνεῦμα δ' οὐκ ἔστιν ἀλλὰ καὶ τὰ πλοῖα προσορμίζονται τοῖς λειωτοῖς ἀλιμένων ὄντων τῶν τόπων τῶν πλησίον, καὶ τὰ συμβαίνοντα θεωρεῖν ἐστί. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ διικνεῖσθαι τὸ πνεῦμα πρὸς τὴν γῆν τὸ μὴ ὑπάγειν τὸν ἀέρα μηδὲ ρεῖν, ὅπερ συμβαίει νει διὰ τὸ ὕψος πρὸς κα οὐχ ὑπεραίρων. Ὅτι δ' ὑπεξάγειν αἰεὶ δεῖ καὶ μὴ ἴστασθαι τὸν ἀέρα φανερόν· ἐν γὰρ τοῖς οἰκήμασιν οὗ τις ἂν κατακλείσῃ τὰς θύρας ἤττον διὰ θυρίδων ἢ πνοὴ φέρεται· πλήρες γὰρ ὄν καὶ μὴ ὑπεξάγον οὐκ εἰσδέχεται τὸν ἔξωθεν ἀέρα· πρὸς γὰρ τὸ κενὸν ἢ φορὰ· διὸ καὶ τὸ ἔλκειν οὐ καλῶς λέγεται.
- 5.34 Τὰ δὲ πρὸς βορέαν καὶ ὅλως κατ' ἀνέμους ἐπισκεπῇ διὰ τοῦτο πνευματωδέστερα, διότι συμβαίνει συναθροιζόμενον ἐπὶ τὸ ὕψος οἶον· ὑπερχεῖσθαι τὸ πνεῦμα καὶ ἐμπίπτειν ἀθρόον· ἢ γὰρ ἂν ἐπιβρίσῃ ταύτῃ κατέρρηξεν ἀληθῶς ἀθρόον. Γίνονται δὲ καὶ αἱ καταιγίδες ἐν τοῖς τοιούτοις· συστροφαὶ γὰρ ἐνταῦθα καὶ ἀθροισμὸς πνεύματος. Ὡσθ' ὅταν ἐκραγῇ καθάπερ πληγὴν ἐποίησεν. Ἰσχυρὸν γὰρ τὸ ἀθρόον καὶ συνεχὲς ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν τυφώνων. Ἄ μὲν οὖν διὰ τοὺς τόπους συμβαίνει ταῦτα καὶ τοιαῦτα τυγχάνει. Πολλὰ δ' ἐστὶ καὶ πολλαχοῦ περὶ ὧν ἐκάστου τῆς ἱστορίας λέγειν.
- 6.1 Τὰ δὲ τοιάδε κοινὰ πάντων τῶν ἀνέμων οἶον ὅσα σημειώδη καθ' ἕκαστον ἐν τῷ μέλλειν· ὁ γὰρ ἀὴρ ἀχλυούμενος κατὰ πυκνότητα καὶ μανότητα ἢ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν ἢ κατ' ἄλλην τινὰ τοιαύτην διάθεσιν ἐξεδήλωσεν αἰεὶ τὴν ἐπιούσαν πνοήν· ὁμοιοπαθῇ γὰρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα καὶ προτερεῖ τῶν ἀνέμων εἰς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς θαλάττης καὶ τῶν ὑδάτων ἐστί τις τὰ αὐτὰ σημεῖα λαβεῖν· ἐπεὶ καὶ τὰ κύματα προανιστάμενα καὶ προεκπίπτοντα σημαίνει τοὺς ἀνέμους· προωθεῖται δ' οὐ συνεχῶς ἀλλὰ κατὰ μικρόν· τὸ δὲ προωσθὲν ἄλλο προέωσε καὶ πάλιν ὑπ' ἄλλης πνοῆς ἐκινήθη μαρανθείσης τῆς πρώτης· εἴθ' οὕτως αἰεὶ προωθούμενα προσέρχεται παρόντος δὲ τοῦ κινουμένου φανερόν ὅτι καὶ τὸ κινοῦν ἥξει. Συμβαίνει δὲ καὶ ὑστερεῖν τὰ κύματα τῶν πνευμάτων· ὕστερον γὰρ διαλύονται καὶ παρακμάζουσι διὰ τὸ δυσκινήτοτατον καὶ δυσκαταπαυστότερον.

- 6.2 Κοινὰ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλειόνων οἷον ἀστέρων τε διαττόντων καὶ παρηλίων φάσις καὶ ἀπομάρανσις ἢ ῥήξις καὶ εἴ τι τοιοῦθ' ἕτερον. Πρότερον γὰρ ὁ ἀήρ ὁ ἄνω τῷ πάσχειν ἀποδηλοῖ τὴν τῶν πνευμάτων φύσιν. Ἔτι δὲ τὸ ἐπὶ τέλει μεγίστους εἶναι, καὶ γὰρ τοῦτο κοινὸν πλείοσιν· ὅταν γὰρ ἀθρόον ἐμπνεύσωσι μικρὸν γίγνεται τὸ λοιπόν. Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα καθάπερ εἴρηται κοινὰ πως τῆς οὐσίας.
- 6.35 Τὰ δὲ τοιάδε κοινὰ πάντων τῶν ἀνέμων οἷον ὅσα σημειώδη καθ' ἕκαστον ἐν τῷ μέλλειν· ὁ γὰρ ἀήρ ἀχλουόμενος κατὰ πυκνότητα καὶ μανότητα ἢ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν ἢ κατ' ἄλλην τινὰ τοιαύτην διάθεσιν ἐξεδήλωσεν αἰετὴν ἐπιούσαν πνοήν· ὁμοιοπαθῇ γὰρ τὰ κατὰ τὸν ἀέρα καὶ προτερεῖ τῶν ἀνέμων εἰς τὴν ἡμετέραν αἴσθησιν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς θαλάττης καὶ τῶν ὑδάτων ἐστὶ τισι τὰ αὐτὰ σημεῖα λαβεῖν· ἐπεὶ καὶ τὰ κύματα προανιστάμενα καὶ προεκπίπτοντα σημαίνει τοὺς ἀνέμους· προωθεῖται δ' οὐ συνεχῶς ἀλλὰ κατὰ μικρόν· τὸ δὲ προωσθὲν ἄλλο προέωσε καὶ πάλιν ὑπ' ἄλλης πνοῆς ἐκινήθη μαρανθείσης τῆς πρώτης· εἴθ' οὕτως αἰετὴν προωθούμενα προσέρχεται παρόντος δὲ τοῦ κινουμένου φανερόν· ὅτι καὶ τὸ κινοῦν ἥξει. Συμβαίνει δὲ καὶ ὑστερεῖν τὰ κύματα τῶν πνευμάτων· ὕστερον γὰρ διαλύονται καὶ παρακμάζουσι διὰ τὸ δυσκινήτοτατον καὶ δυσκαταπαυστότερον.
- 6.36 Κοινὰ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα πλειόνων οἷον ἀστέρων τε διαττόντων καὶ παρηλίων φάσις καὶ ἀπομάρανσις ἢ ῥήξις καὶ εἴ τι τοιοῦθ' ἕτερον. Πρότερον γὰρ ὁ ἀήρ ὁ ἄνω τῷ πάσχειν ἀποδηλοῖ τὴν τῶν πνευμάτων φύσιν. Ἔτι δὲ τὸ ἐπὶ τέλει μεγίστους εἶναι, καὶ γὰρ τοῦτο κοινὸν πλείοσιν· ὅταν γὰρ ἀθρόον ἐμπνεύσωσι μικρὸν γίγνεται τὸ λοιπόν. Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα καθάπερ εἴρηται κοινὰ πως τῆς οὐσίας.
- 7.1 Ἔστι δὲ τὰ καθ' ἕκαστον ἴδια κατὰ τὴν ἐκάστου φύσιν καὶ θέσιν, ὧν τὰ μὲν τοῖς τόποις μερίζεται καθ' οὓς καὶ πρὸς οὓς αἰετὴν πνοαί, τὰ δὲ ταῖς ἀρχαῖς ἀφ' ὧν, τὰ δὲ ἄλλοις τοιούτοις. Ἰδιώτατα δ' οὖν ὡς εἰπεῖν τὰ περὶ τὸν καικίαν libri ἀπαρκτίαν καὶ τὰ περὶ τὸν ζέφυρον ἐστίν. Ὁ μὲν γὰρ καικίας libri ἀπαρκτίας μόνος ἐφ' αὐτὸν ἄγει τὰ νέφη καθάπερ καὶ ἡ παροιμία λέγει, "ἔλκων ἐφ' αὐτὸν ὥστε καικίας νέφη".
- 7.2 Ὁ δὲ ζέφυρος λειότατος τῶν ἀνέμων καὶ πνεῖ δειλῆς καὶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ψυχρὸς, τῶν ἐνιαυσίων ἐν δυοῖν μόνον ὥραις, ἔαρινῃ καὶ μετοπώρου. Πνεῖ δ' ἐνιαχοῦ μὲν χειμέριος, ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς δυσση προσηγόρευσεν. Ἐνιαχοῦ δὲ μέτριός ἐστι καὶ μαλακὸς διὸ καὶ Φιλόξενος ἡδεῖαν αὐτοῦ πεποιήκε τὴν πνοήν. Καὶ τῶν καρπῶν τοὺς μὲν ἐκτρέφει τοὺς δ' ἀπολλύει καὶ διαφθείρει τελείως.
- 7.3 Αἴτιον δὲ τῷ μὲν καικίᾳ διότι πέφυκε κυκλοτερεῖ φέρεσθαι γραμμῇ ἥς τὸ κοῖλον πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ οὐκ ἐπὶ τὴν γῆν ἐστὶν ὥσπερ τῶν ἄλλων διὰ τὸ κάτωθεν πνεῖν· πνέων δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν οὕτως ἐφ' αὐτὸν ἄγει τὰ νέφη· πρὸς ὃ γὰρ ἡ πνοὴ καὶ τῶν νεφῶν ἐντεῦθεν ἡ φορὰ.
- 7.4 Ὁ δὲ ζέφυρος ψυχρὸς μὲν διὰ τὸ πνεῖν ἀφ' ἐσπέρας ἀπὸ θαλάττης καὶ πεδίων ἀναπεπταμένων, καὶ ἔτι μετὰ χειμῶνα τοῦ ἥρος ἄρτι τοῦ ἡλίου κρατοῦντος καὶ μετοπώρου πάλιν ὅτ' οὐκέτι κρατεῖ. Τοῦ δὲ βορέου ἦττον ψυχρὸς διὰ τὸ ἀφ' ὕδατος πνευματουμένου καὶ μὴ χιόνος πνεῖν. Οὐ συνεχῆς δὲ διὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι τὸ γινόμενον πνεῦμα· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν γῇ ἀλλὰ πλανᾶται διὰ τὸ ἀφ' ὑγροῦ βεβηκέναι ἐφ' ὁμαλῇ διὰ τοῦτο καὶ λεῖός ἐστιν.
- 7.5 οὐ γὰρ ἀπ' ὁρέων πνεῖ οὐδὲ βίᾳ τηκομένου ἀλλὰ ῥαδίως ὥσπερ δι' αὐλοῦ ῥέων. Τὰ μὲν γὰρ πρὸς βορέαν καὶ νότον ὀρεινὰ, πρὸς ἐσπέραν δ' οὔτε ὄρος οὔτε γῆ ἐστὶν ἀλλὰ τὸ ἀτλαντικὸν πέλαγος, ὥστε ἐπὶ τῆς γῆς φέρεται. Τῆς δειλῆς δὲ ἡ πνοὴ διὰ τὸν τόπον· πάντα γὰρ μετὰ τοῦ ἡλίου διαχέοντος τὸ ὑγρὸν ἢ ἀτμίζοντος γίνεται ἢ συνεργοῦντος εἰς τὴν ἀρχήν· ὅταν οὖν εἰς τὸν τόπον ἀφίκηται καὶ ἡ πνοὴ, καὶ τῆς νυκτὸς παύεται διὰ τὸ ἐλλεῖπειν τὴν τοῦ ἡλίου κίνησιν.

- 7.6 Ἄγει δὲ καὶ νεφέλας μεγίστας ὅτι ἐκ πελάγους πνεῖ καὶ κατὰ θάλατταν ὥστε ἐκ πολλοῦ συνάγειν. Κεῖο μέριος δὲ καὶ δυσαῆς διὰ τὰ πρότερον εἰρημένα· μετὰ γὰρ χειμῶνα πνεῖ ψυχροῦ ἔτι τοῦ ἀέρος ὄντος· ἐπεὶ ὁ μετοπωρινὸς οὐ τοιοῦτος εἰ μὴ τῷ μεγέθει λαμβάνομεν τὸ χειμέριον· ἐν γὰρ τοῖς συνεχέσι τόποις μέγας πνεῖ καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ληπτέον ἴσως οὕτω τὸ χειμέριον, οὐχ ὡς πᾶσιν· εἰ μὴ ἄρα καὶ παραλλάττοντές τινες ποιοῦνται τὴν προσηγορίαν τὸν θρασκίαν ζέφυρον καλοῦντες· χειμέριος γὰρ οὗτος. Ἀλλὰ ταῦτα ἐπισκεπτέον.
- 7.7 Ἡ δὲ ὁμαλότης καὶ λειότης ὅταν ᾗ ποιεῖ τινὰ χάριν κατὰ τὴν κίνησιν καὶ φορὰν, ὥσθ' ὅτου τοιοῦτος ἐνταῦθα καὶ ἡδύς, Ὅτι δὲ τοὺς καρποὺς οὓς μὲν φθείρει οὓς δὲ τρέφει καθόλου μὲν ἐκεῖνο ἀληθὲς εἰπεῖν ὁ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων κοινόν, ὅτι τρέφει μὲν ὅπου ψυχρὸς πνεῖ τοῦ θέρους, ἀπόλλυσι δὲ ὅπου θερμός. Καὶ πάλιν τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ ἥρος ὁμοίως ὅπου μὲν ψυχρὸς ἀπόλλυσιν, ὅπου δὲ θερμὸς τρέφει καὶ σώζει ἐναντίαν ταῖς ὥραις τὴν πνοὴν ἔχων. Τοῦτο δ' ἐστὶν ὅταν ἐκ θαλάττης ἡ θερμὴ γὰρ αὕτη χειμῶνος, θέρους δὲ ψυχρά. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ νότος ἐνιαχοῦ τοιοῦτος ὥσπερ καὶ ἐν Ἄργει, καὶ ὁ βορέας δὲ παρ' ἄλλοις.
- 7.8 Τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν καὶ κοινόν ὥσπερ ἐλέχθη τοῦτο. Τὰ δὲ καθ' ἐκάστους τόπους ἐκ τῆς θέσεως δεῖ καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμβαινόντων ἀνασκοπεῖν καὶ θεωρεῖν· εὐρήσεις γὰρ σχεδὸν ἐν ταύταις ταῖς αἰτίαις τὴν διαφορὰν· οἷον τῆς Ἰταλίας ἢ μὲν Λοκρὶς καὶ ἡ ταύτη συνεχὴς εὐθηνεῖ τῷ ζεφύρῳ διὰ τὸ ἐκ τῆς θαλάττης προσπίπτειν. Ἄλλη δὲ τις οὐχ ὁμοίως, ἔναια δὲ καὶ βλάπτονται. Καὶ πάλιν τῆς Κρήτης ἢ μὲν Γορτύνῃ τρέφεται, κεῖται γὰρ ἀναπεπταμένη καὶ προσβάλλει αὐτῇ ἐκ τοῦ πελάγους· ἑτέρα δὲ τις ἀπόλλυται πρὸς ἣν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὀρῶν τινῶν προσπίπτει.
- 7.9 Φθείρει δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ μαλακῷ κόλπῳ πάντα καὶ τὰ ἐπέτεια καὶ τὰ τῶν δένδρων καὶ τῆς Θεσσαλίας περὶ τὸν Πιέριον· ἀμφοτέρων δὲ τῶν τόπων ἡ αὐτὴ φύσις καὶ τὰ περιέχονθ' ὅμοια· κεῖνται μὲν γὰρ ἄμφω πρὸς ἀνατολήν, περιέχονται δ' ὅρεσιν ὑψηλοῖς, ὁ μὲν τῇ Οἴτῃ καὶ τοῖς συνεχέσιν ὁ δὲ τῷ Πιέρῳ. Ὁ δὲ πνέων ζέφυρος ἀπὸ δυσμῆς ἰσημερινῆς τὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα προσπίπτουσιν τοῖς ὅρεσιν ἀνακλωμένην ἐξέτραπεν εὐθὺς εἰς πεδίον καὶ ἀπέκαυσεν. Ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἷς τι τοιοῦτον ἢ παραπλήσιον τούτῳ συμβαῖνόν ἐστι καὶ τοῖς ἐναντίοις ἀνάπαλιν.
- 7.10 Ὅλως γὰρ ὁ πολλάκις λέγεται τοῦτ' ἀληθὲς ὅτι μέγα συμβάλλεται δι' ὧν ἂν πνέῃ καὶ ὅθεν εἰς τε τᾶλλα καὶ εἰς θερμότητα καὶ εἰς ψυχρότητα. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ νότος ψυχρὸς οὐχ ἦττον τοῦ βορέου κατὰ τὴν παροιμίαν, ὅτι διὰ τὸν ἀέρα κατεψυγμένον ἔτι καὶ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος τοιαύτην ἀνάγκη τὴν πνοὴν προσπίπτειν οἷος ἂν ὁ ἀήρ ᾗ. Ὁ δὲ βορέας ὁ ἐπὶ τὸν πηλὸν τῶν νότων, ὃν φησι πάλιν ἡ παροιμία χειμῶνα ποιεῖν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ποιεῖ· βρεχθεὶς γὰρ ὁ ἀήρ ψυχρός. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ποταμῶν αὖραι, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον.
- 7.37 Ἔστι δὲ τὰ καθ' ἕκαστον ἴδια κατὰ τὴν ἐκάστου φύσιν καὶ θέσιν, ὧν τὰ μὲν τοῖς τόποις μερίζεται καθ' οὓς καὶ πρὸς οὓς αἰ πνοαί, τὰ δὲ ταῖς ἀρχαῖς ἀφ' ὧν, τὰ δὲ ἄλλοις τοιούτοις. Ἰδιώτατα δ' οὖν ὡς εἰπεῖν τὰ περὶ τὸν καικίαν libri ἀπαρκτίαν καὶ τὰ περὶ τὸν ζέφυρόν ἐστιν. Ὁ μὲν γὰρ καικίας libri ἀπαρκτίας μόνος ἐφ' αὐτὸν ἄγει τὰ νέφη καθάπερ καὶ ἡ παροιμία λέγει, "ἔλκων ἐφ' αὐτὸν ὥστε καικίας νέφη".
- 7.38 Ὁ δὲ ζέφυρος λειότατος τῶν ἀνέμων καὶ πνεῖ δέιλῃς καὶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ψυχρὸς, τῶν ἐνιαυσίων ἐν δυοῖν μόνον ὥραις, ἔαρινῃ καὶ μετοπώρου. Πνεῖ δ' ἐνιαχοῦ μὲν χειμέριος, ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς δυσαῆ προσηγόρευσεν. Ἐνιαχοῦ δὲ μέτριός ἐστι καὶ μαλακὸς διὸ καὶ Φιλόξενος ἡδεῖαν αὐτοῦ πεποίηκε τὴν πνοήν. Καὶ τῶν καρπῶν τοὺς μὲν ἐκτρέφει τοὺς δ' ἀπολλύει καὶ διαφθείρει τελείως.
- 7.39

Αἴτιον δὲ τῷ μὲν καικία διότι πέφυκε κυκλοτερεῖ φέρεσθαι γραμμῇ ἣς τὸ κοῖλον πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ οὐκ ἐπὶ τὴν γῆν ἐστὶν ὥσπερ τῶν ἄλλων διὰ τὸ κάτωθεν πνεῖν· πνέων δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν οὕτως ἐφ' αὐτὸν ἄγει τὰ νέφη· πρὸς ὃ γὰρ ἡ πνοὴ καὶ τῶν νεφῶν ἐντεῦθεν ἡ φορὰ.

7.40 Ὁ δὲ ζέφυρος ψυχρὸς μὲν διὰ τὸ πνεῖν ἀφ' ἐσπέρας ἀπὸ θαλάττης καὶ πεδίων ἀναπεπταμένων, καὶ ἔτι μετὰ χειμῶνα τοῦ ἥρος ἄρτι τοῦ ἡλίου κρατοῦντος καὶ μετοπώρου πάλιν ὅτ' οὐκέτι κρατεῖ. Τοῦ δὲ βορέου ἦττον ψυχρὸς διὰ τὸ ἀφ' ὕδατος πνευματουμένου καὶ μὴ χιόνος πνεῖν. Οὐ συνεχῆς δὲ διὰ τὸ μὴ κρατεῖσθαι τὸ γινόμενον πνεῦμα· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν γῇ ἀλλὰ πλανᾶται διὰ τὸ ἀφ' ὑγροῦ βεβηκέναι ἐφ' ὁμαλῇ διὰ τοῦτο καὶ λεῖός ἐστιν·

7.41 οὐ γὰρ ἀπ' ὀρέων πνεῖ οὐδὲ βία τηκομένου ἀλλὰ ῥαδίως ὥσπερ δι' αὐλοῦ ῥέων. Τὰ μὲν γὰρ πρὸς βορέαν καὶ νότον ὀρεῖνᾶ, πρὸς ἐσπέραν δ' οὔτε ὄρος οὔτε γῆ ἐστὶν ἀλλὰ τὸ ἀτλαντικὸν πέλαγος, ὥστε ἐπὶ τῆς γῆς φέρεται. Τῆς δείλης δὲ ἡ πνοὴ διὰ τὸν τόπον· πάντα γὰρ μετὰ τοῦ ἡλίου διαχέοντος τὸ ὑγρὸν ἢ ἀτμίζοντος γίνεται ἢ συνεργοῦντος εἰς τὴν ἀρχήν· ὅταν οὖν εἰς τὸν τόπον ἀφίκηται καὶ ἡ πνοὴ, καὶ τῆς νυκτὸς παύεται διὰ τὸ ἐλλεῖπειν τὴν τοῦ ἡλίου κίνησιν.

7.42 Ἄγει δὲ καὶ νεφέλας μεγίστας ὅτι ἐκ πελάγους πνεῖ καὶ κατὰ θάλατταν ὥστε ἐκ πολλοῦ συνάγειν. Κεῖο μέριος δὲ καὶ δυσαῆς διὰ τὰ πρότερον εἰρημένα· μετὰ γὰρ χειμῶνα πνεῖ ψυχροῦ ἔτι τοῦ ἀέρος ὄντος· ἐπεὶ ὁ μετοπωρινὸς οὐ τοιοῦτος εἰ μὴ τῷ μεγέθει λαμβάνομεν τὸ χειμέριον· ἐν γὰρ τοῖς συνεχέσι τόποις μέγας πνεῖ καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ ληπτέον ἴσως οὕτω τὸ χειμέριον, οὐχ ὡς πᾶσιν· εἰ μὴ ἄρα καὶ παραλλάττοντές τινες ποιοῦνται τὴν προσηγορίαν τὸν θρασκίαν ζέφυρον καλοῦντες· χειμέριος γὰρ οὗτος. Ἀλλὰ ταῦτα ἐπισκεπτέον.

7.43 Ἡ δὲ ὁμαλότης καὶ λειότης ὅταν ἦ ποιεῖ τινὰ χάριν κατὰ τὴν κίνησιν καὶ φορὰν, ὥσθ' ὅτου τοιοῦτος ἐνταῦθα καὶ ἡδύς, Ὅτι δὲ τοὺς καρποὺς οὓς μὲν φθείρει οὓς δὲ τρέφει καθόλου μὲν ἐκεῖνο ἀληθὲς εἰπεῖν ὁ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων κοινὸν, ὅτι τρέφει μὲν ὅπου ψυχρὸς πνεῖ τοῦ θέρους, ἀπόλλυσι δὲ ὅπου θερμός. Καὶ πάλιν τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ ἥρος ὁμοίως ὅπου μὲν ψυχρὸς ἀπόλλυσι, ὅπου δὲ θερμὸς τρέφει καὶ σώζει ἐναντίαν ταῖς ὥραις τὴν πνοὴν ἔχων. Τοῦτο δ' ἐστὶν ὅταν ἐκ θαλάττης ἢ θερμὴ γὰρ αὕτη χειμῶνος, θέρους δὲ ψυχρά. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ νότος ἐνιαχοῦ τοιοῦτος ὥσπερ καὶ ἐν Ἀργεῖ, καὶ ὁ βορέας δὲ παρ' ἄλλοις.

7.44 Τὸ μὲν οὖν ἀπλοῦν καὶ κοινὸν ὥσπερ ἐλέχθη τοῦτο. Τὰ δὲ καθ' ἐκάστους τόπους ἐκ τῆς θέσεως δεῖ καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμβαινόντων ἀνασκοπεῖν καὶ θεωρεῖν· εὐρήσεις γὰρ σχεδὸν ἐν ταύταις ταῖς αἰτίαις τὴν διαφορὰν· οἷον τῆς Ἰταλίας ἢ μὲν Λοκρὶς καὶ ἡ ταύτη συνεχῆς εὐθηνεῖ τῷ ζεφύρῳ διὰ τὸ ἐκ τῆς θαλάττης προσπίπτειν. Ἄλλη δέ τις οὐχ ὁμοίως, ἔνιαι δὲ καὶ βλάπτονται. Καὶ πάλιν τῆς Κρήτης ἢ μὲν Γορτύνῃ τρέφεται, κεῖται γὰρ ἀναπεπταμένη καὶ προσβάλλει αὐτῇ ἐκ τοῦ πελάγους· ἑτέρα δέ τις ἀπόλλυται πρὸς ἣν ἐκ τῆς γῆς καὶ ὀρῶν τινῶν προσπίπτει.

7.45 Φθείρει δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ μαλακῷ κόλπῳ πάντα καὶ τὰ ἐπέτεια καὶ τὰ τῶν δένδρων καὶ τῆς Θεσσαλίας περὶ τὸν πῖριον· ἀμφοτέρων δὲ τῶν τόπων ἡ αὐτὴ φύσις καὶ τὰ περιέχονθ' ὅμοια· κεῖνται μὲν γὰρ ἄμφω πρὸς ἀνατολήν, περιέχονται δ' ὅρεσιν ὑψηλοῖς, ὁ μὲν τῇ Οἴτῃ καὶ τοῖς συνεχέσιν ὁ δὲ τῷ Πιέρῳ. Ὁ δὲ πνέων ζέφυρος ἀπὸ δυσμῆς ἰσημερινῆς τὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα προσπίπτουσιν τοῖς ὅρεσιν ἀνακλωμένην ἐξέτραπεν εὐθὺς εἰς πεδῖον καὶ ἀπέκαυσεν. Ὁμοίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἷς τι τοιοῦτον ἢ παραπλήσιον τούτῳ συμβαῖνόν ἐστι καὶ τοῖς ἐναντίοις ἀνάπαλιν.

7.46 Ὅλως γὰρ ὁ πολλάκις λέγεται τοῦτ' ἀληθὲς ὅτι μέγα συμβάλλεται δι' ὧν ἂν πνέῃ καὶ ὅθεν εἰς τε τᾶλλα καὶ εἰς θερμότητα καὶ εἰς ψυχρότητα. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ὁ νότος ψυχρὸς οὐχ ἦττον τοῦ βορέου κατὰ τὴν παροιμίαν, ὅτι διὰ τὸν ἀέρα κατεψυγμένον ἔτι καὶ ὑγρὸν ὑπὸ τοῦ

χειμῶνος τοιαύτην ἀνάγκη τὴν πνοὴν προσπίπτειν οἷος ἂν ὁ ἀήρ ᾦ. Ὁ δὲ βορέας ὁ ἐπὶ τὸν πηλὸν τῶν νότων, ὃν φησι πάλιν ἡ παροιμία χειμῶνα ποιεῖν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ποιεῖ· βρεχθεὶς γὰρ ὁ ἀήρ ψυχρός. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ποταμῶν αὖραι, ὥσπερ ἐλέχθη πρότερον.

8.1 Ἡ μὲν οὖν τούτων ιδιότης ἔχει τινὰ λόγον. Ὅτι δὲ τὰ πνεύματα τοῦ μὲν χειμῶνος καὶ τὸ ἐωθινὸν ἀπὸ τῆς ἕω πνεῖ, τοῦ δὲ θέρους καὶ τῆς δειλῆς ἀπὸ τῆς ἐσπέρας, ἐκείνην τὴν αἰτίαν ὑποληπτέον· ὅταν ὁ ἥλιος ἔλκων μηκέτι κρατῇ, τότε ἀφιέμενος ὁ ἀήρ ῥεῖ· δυόμενος οὖν καταλείπει νέφη ἀφ' ὧν τὰ ζεφύρια· καὶ ὅσον ἂν ἄγῃ τοῖς ἐν τῷ κάτω ἡμισφαιρίῳ κατοικοῦσιν ἐωθινὸν πνεῦμα γίνεται, τούναντίον δὲ ὅταν δύηται ἐν τῷ κάτω μέρει ζεφύρους μὲν ἐκεῖνοις ποιήσει τοῖς δ' ἐνταῦθα ἐωθινὸν πνεῦμα ἀπὸ τοῦ συνεπομένον ἀέρος αὐτῷ.

8.2 Διὰ τοῦτο καὶ ἐὰν λάβῃ πνέοντα ἄλλον ἄνεμον μείζων γίνεται διότι προσέθηκεν. Ὡσπερ δ' ὁ ζέφυρος ἀεὶ καὶ πόρρω πνεῖ τοῖς ἐσπερίοις οὕτω τοῖς κάτω πρὸς τὴν ἡμετέραν ἕω ἐκείνων δ' ἐσπέραν ἄλλα πνεύματα. Ταῦτα μὲν οὖν παρὰ τὴν ὁμοιότητα παρ' ἐκατέρους, ἡ τε ἐν τοῖς ἄκροις ἐκάστων πνοὴ γίνεται μὲν ὥσπερ καὶ τὰ ὕδατα καὶ τὰ ἄλλα κατὰ συμβεβηκός, οὐ μὴν γε κατ' ἀκρίβειαν ἄλλ' ὥς ἐπὶ τὸ πᾶν. Εἴωθε δὲ ὥσπερ ἄλλο τι τῶν τεταγμένων καὶ ἐπὶ τῷ κυνὶ ὁ νότος πνεῖν. Αἴτιον δ' ὅτι θερμὰ τὰ κάτω τοῦ ἡλίου παρόντος ὥστε γίνεται πολλὴ ἀτμός. Ἐπνεον δ' ἂν πολλοὶ μὴ κωλυόμενοι τοῖς ἐτησίαις νῦν δ' οὗτοι διακωλύουσιν.

8.3 Οἱ δὲ νυκτερινοὶ βορέαι τριταῖοι πίπτουσιν, ὅθεν ἡ παροιμία λέγεται ὡς, "οὐποτε νυκτερινὸς βορέας τρίτον ἵκετο φέγγος", διότι ἀσθενῇ τὰ πνεύματα γίνεται τὰ ἀπὸ τῆς ἄρκτου νύκτωρ ἀρξάμενα· φανερόν γὰρ ὡς οὐ πολὺς ὁ κινηθεὶς ἀήρ ὅταν τηνικαῦτα πνέῃ τῆς θερμότητος ὀλίγης οὔσης, ὀλίγον γὰρ ὀλίγη κινεῖ. Τελευταῖα δὲ πάντα ἐν τρισίν, καὶ τὰ ἐλάχιστα δ' ἐν τῇ πρώτῃ τριάδι. Ὅτι δ' οὐκ αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τοῦ νότου νυκτερινοῦ πνεύσαντος αἴτιον ὅτι ἐγγὺς ὁ ἡλιός ἐστι τῆς πρὸς νότον χώρας καὶ ἀλεεινότεραι αἱ νύκτες ἐκεῖ ἢ πρὸς ἄρκτον αἱ ἡμέραι· καὶ πολὺς ὁ κινούμενος ἀήρ οὐδὲν ἔλαττον ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ὅσῳ θερμότεραι αἱ ἡμέραι κωλύουσι πνεῖν ξηραίνουσαι τὰς ὑγρότητας.

8.4 Τάχα δὲ κάκεῖνο τοῦ βορέου αἴτιον ὅτι ἀθρόως ἡ ἔκχυσις ὥσπερ τῶν ἐκνεφίων, ταχεῖα δ' ἡ παῦλα τῶν ἀθρόων· ἀπ' ἀσθενοῦς γὰρ ἀρχῆς οὐδὲν μέγεθος. Ἀεὶ δ' ὡς ἐπίπαν λάβρος, μετὰ δὲ χιόνα καὶ πάχνην νότος, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία "φιλεῖ δὲ νότος μετὰ πάχνην", ὅτι πέψεώς τινος γενομένης καὶ ἀποκαθάρσεως ἐκάτερόν τι πίπτει· μετὰ δὲ τὴν πέψιν καὶ τὴν ἀποκάθαρσιν εἰς τούναντίον ἢ μεταβολὴ βορέα δ' ἐναντίος ὁ νότος. Τὸ αὐτὸ τούτῳ ὅτι μετὰ τὸν ὑετὸν καὶ τὴν χάλαζαν καὶ τὰς τοιαύτας χειμασίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πίπτει τὰ πνεύματα. Πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πέψεις καὶ ἀποκαθάρσεις τινές εἰσιν.

8.47 Ἡ μὲν οὖν τούτων ιδιότης ἔχει τινὰ λόγον. Ὅτι δὲ τὰ πνεύματα τοῦ μὲν χειμῶνος καὶ τὸ ἐωθινὸν ἀπὸ τῆς ἕω πνεῖ, τοῦ δὲ θέρους καὶ τῆς δειλῆς ἀπὸ τῆς ἐσπέρας, ἐκείνην τὴν αἰτίαν ὑποληπτέον· ὅταν ὁ ἥλιος ἔλκων μηκέτι κρατῇ, τότε ἀφιέμενος ὁ ἀήρ ῥεῖ· δυόμενος οὖν καταλείπει νέφη ἀφ' ὧν τὰ ζεφύρια· καὶ ὅσον ἂν ἄγῃ τοῖς ἐν τῷ κάτω ἡμισφαιρίῳ κατοικοῦσιν ἐωθινὸν πνεῦμα γίνεται, τούναντίον δὲ ὅταν δύηται ἐν τῷ κάτω μέρει ζεφύρους μὲν ἐκεῖνοις ποιήσει τοῖς δ' ἐνταῦθα ἐωθινὸν πνεῦμα ἀπὸ τοῦ συνεπομένον ἀέρος αὐτῷ.

8.48 Διὰ τοῦτο καὶ ἐὰν λάβῃ πνέοντα ἄλλον ἄνεμον μείζων γίνεται διότι προσέθηκεν. Ὡσπερ δ' ὁ ζέφυρος ἀεὶ καὶ πόρρω πνεῖ τοῖς ἐσπερίοις οὕτω τοῖς κάτω πρὸς τὴν ἡμετέραν ἕω ἐκείνων δ' ἐσπέραν ἄλλα πνεύματα. Ταῦτα μὲν οὖν παρὰ τὴν ὁμοιότητα παρ' ἐκατέρους, ἡ τε ἐν τοῖς ἄκροις ἐκάστων πνοὴ γίνεται μὲν ὥσπερ καὶ τὰ ὕδατα καὶ τὰ ἄλλα κατὰ συμβεβηκός, οὐ μὴν γε κατ' ἀκρίβειαν ἄλλ' ὥς ἐπὶ τὸ πᾶν. Εἴωθε δὲ ὥσπερ ἄλλο τι τῶν τεταγμένων καὶ ἐπὶ τῷ κυνὶ ὁ νότος πνεῖν. Αἴτιον δ' ὅτι θερμὰ τὰ κάτω τοῦ ἡλίου παρόντος ὥστε γίνεται πολλὴ ἀτμός. Ἐπνεον δ' ἂν πολλοὶ μὴ κωλυόμενοι τοῖς ἐτησίαις νῦν δ' οὗτοι διακωλύουσιν.

- 8.49 Οἱ δὲ νυκτερινοὶ βορέαι τριταῖοι πίπτουσιν, ὅθεν ἡ παροιμία λέγεται ὡς, "οὔποτε νυκτερινὸς βορέας τρίτον ἔκετο φέγγος", διότι ἀσθενῇ τὰ πνεύματα γίνεται τὰ ἀπὸ τῆς ἄρκτου νύκτωρ ἀρξάμενα· φανερόν γὰρ ὡς οὐ πολλὸς ὁ κινηθεὶς ἀήρ ὅταν τηνικαῦτα πνέῃ τῆς θερμότητος ὀλίγης οὔσης, ὀλίγον γὰρ ὀλίγη κινεῖ. Τελευτᾷ δὲ πάντα ἐν τρισὶν, καὶ τὰ ἐλάχιστα δ' ἐν τῇ πρώτῃ τριάδι. Ὅτι δ' οὐκ αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τοῦ νότου νυκτερινοῦ πνεύσαντος αἴτιον ὅτι ἐγγὺς ὁ ἥλιός ἐστι τῆς πρὸς νότον χώρας καὶ ἀλεεινότεραι αἱ νύκτες ἐκεῖ ἢ πρὸς ἄρκτον αἱ ἡμέραι· καὶ πολλὸς ὁ κινούμενος ἀήρ οὐδὲν ἔλαττον ἢ μεθ' ἡμέραν, ἀλλ' ὅσω θερμότεραι αἱ ἡμέραι κωλύουσι πνεῖν ξηραίνουσαι τὰς ὑγρότητας.
- 8.50 Τάχα δὲ κάκεῖνο τοῦ βορέου αἴτιον ὅτι ἀθρόως ἡ ἔκχυσις ὥσπερ τῶν ἐκνεφίων, ταχεῖα δ' ἡ παῦλα τῶν ἀθρόων· ἀπ' ἀσθενοῦς γὰρ ἀρχῆς οὐδὲν μέγεθος. Ἀεὶ δ' ὡς ἐπίπαν λάβρος, μετὰ δὲ χιόνα καὶ πάχνην νότος, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία "φιλεῖ δὲ νότος μετὰ πάχνην", ὅτι πέψεώς τινος γενομένης καὶ ἀποκαθάρσεως ἐκάτερόν τι πίπτει· μετὰ δὲ τὴν πέψιν καὶ τὴν ἀποκάθαρσιν εἰς τοῦναντίον ἢ μεταβολή· βορέα δ' ἐναντίος ὁ νότος. Τὸ αὐτὸ τούτῳ ὅτι μετὰ τὸν ὑέτον καὶ τὴν χάλαζαν καὶ τὰς τοιαύτας χειμασίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πίπτει τὰ πνεύματα. Πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πέψεις καὶ ἀποκαθάρσεις τινές εἰσιν.
- 9.1 Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὰς χώρας ἐκάστοις καὶ τοὺς τόπους ἐπινεφῇ καὶ αἰθρίαί. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐν παροιμία λεγομένων πρὸς τινὰς τόπους ἔνια, ὥσπερ τοῦ ἀργέστου καὶ λιβὸς, ἧ χρῶνται μάλιστα περὶ, ἡ Κνίδον καὶ Ῥόδον, "λίψ ἄνεμος ταχὺ μὲν νεφέλας ταχὺ δ' αἶθρια ποιεῖ, ἀργέστη δ' ἀνέμῳ πᾶς ἔπεται νεφέλη." Περὶ γὰρ τοὺς τόπους τούτους ὃ τε λίψ ἀμφοτέρω ταύτῃ χέως ποιεῖ πνέων ἀπὸ τοιαύτης ἀρχῆς, ὃ τ' ἀργέστης ταχὺ δασύνει τὸν οὐρανόν.
- 9.2 Ἐνιαχοῦ δὲ καθάπερ τάξις τίς ἐστι τῶν πνευμάτων ὥστε θάτερον μετὰ θάτερον πνεῖν ἐὰν μὲν ἡ τινὰ χρόνον. Τάχα δὲ οὐδὲ τὸ ὅλον ἄτοπον τό γε τοιοῦτο, εἴπερ ἡ περίστασις αἰεὶ τῶν ἀνέμων εἰς τοὺς ἐφεξῆς, πάλιν μεταβάλλειν εἰς τοὺς ἐναντίους. Δύο γὰρ οὗτοι τρόποι μεταλλαγῆς ἢ περισταμένων ἢ ἐκπνευσάντων τελέως. Ὡν ἡ μὲν κατὰ τὴν περίστασιν * εὖρος εἰς τοὺς ἐφεξῆς, γὰρ ἐγγυτάτῳ αὐτῇ μετάβασιν ἐν ἧ καὶ ἀναστρέφει πολλάκις ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅταν ὑπὸ χειμῶνος ἀοριστεῖα τις ᾖ, — ἡ δὲ κατὰ τὴν μεταβολὴν εἰς τοὺς ἐναντίους.
- 9.3 Καὶ ὅλως οὕτω πέφυκεν ἐπὶ πάντων καὶ ἐπὶ τούτων ἡ ἀνταπόδοσις καὶ οἷον ἡ ἀντίρροια κατὰ λόγον, ὁ περὶ τὰς ἀπογείας ὑπάρχει πρὸς τὰς τροπαίας. Αὕτη δὲ πολὺ λαχοῦ καθάπερ ἐφήμερός ἐστι τάξις τῆς μεταβολῆς. Ἐνιαχοῦ δ' οὐ τροπαία τὸ ἀντιπνέον ἀλλ' ἕτερόν τι πνεῦμα πελάγιον ὥσπερ καὶ περὶ τὸν παμφυλικὸν κόλπον. Ἐωθεν μὲν γὰρ δύρις καλούμενος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰδύρου πνεῖ μέγας καὶ πολλὸς, ἐπιπνεῖ δ' αὐτῷ νότος καὶ εὖρος ὅταν δ' ἀντικόψωσιν ἀλλήλοις κύματός τε μέγεθος αἴρεται συνωθουμένης τῆς θαλάττης καὶ πρηστήρες πολλοὶ πίπτουσιν ὑφ' ὧν καὶ τὰ πλοῖα ἀπόλλυνται.
- 9.4 Τὸ γὰρ ὅλον ὅπου τοιαύτη σύγκρουσις γίνεται τῶν ἀνέμων, καὶ κυμάτων μέγεθος αἴρεται καὶ χειμῶν γίνεται πολλὸς, ὥσπερ ὅταν ἀντιπνεόντων ἀλλήλοις μάχεσθαι φῶσι τοὺς ἀνέμους. Ἐπεὶ κάκεῖνο κατὰ λόγον ἐστίν, ὅταν ἐπιπέσωσιν ἀλλήλοις μήπω τελέως ἐκπνευκόσι τὸν χειμῶνα ποιεῖν· οἷον γὰρ ὕλην παρέθηκε θάτερος θατέρῳ. Μᾶλλον δὲ τοῦτ' ἐμφανὲς ἐπὶ τοῦ βορέου· χειμεριώτερος γὰρ οὗτος καὶ εὐθὺς τὴν προσενηχθεῖσαν ἔπηξεν ὕλην. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ νότος ἐξύγρανε καὶ ὑδατώδη ἐποίησεν. Ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοὺς νιφετοὺς δοκεῖ ποιεῖν ὥσπερ καὶ περὶ τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ὅταν ὁ βορέας οὕτω γένηται ψυχρὸς ὥστε πήξας κατέχειν· οὐ μὴν ἀλλὰ γε τὸ πλεῖον διέπηξεν ἢ εἰς ὕδωρ διέλυσεν.
- 9.5 Καὶ αὗται μὲν οἷον χειμεριναὶ τινες ἐπίπνοιαί καὶ ἀντικόψεις. Αἱ δ' ἐπ' Ὠρίωνος ἀνατολῇ καὶ δύσει τῶν πνευμάτων ἀκρισίαι συμβαίνουσιν ὅτι ἐν μεταβολαῖς αἰεὶ πάντα μάλιστα πέφυκεν ἀοριστεῖν. Ὁ δ' Ὠρίων ἀνατέλλει μὲν ἐν ἀρχῇ ὁπώρας δύνει δ' ἐν ἀρχῇ χειμῶνος, ὥστε διὰ τὸ

μήπω καθεστάναι μηδεμίαν ὥραν, τῆς μὲν γιγνομένης τῆς δὲ παυομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶναι διὰ τὸ ἐπαμο φοτερίζειν ἐξ ἐκατέρας, ὅθεν δὴ καὶ χαλεπὸς λέγεται καὶ δύνων καὶ ἀνατέλλων εἶναι διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς ὥρας· ἀνάγκη γὰρ ταραχώδη καὶ ἀνωμαλῇ εἶναι.

- 9.51 Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὰς χώρας ἐκάστοις καὶ τοὺς τόπους ἐπινεφῇ καὶ αἰθρίαί. Διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἐν παροιμίᾳ λεγομένων πρὸς τινὰς τόπους ἔνια, ὥσπερ τοῦ ἀργέστου καὶ λιβὸς, ἥ χρῶνται μάλιστα περὶ, ἡ Κνίδον καὶ Ῥόδον, "λὶψ ἄνεμος ταχὺ μὲν νεφέλας ταχὺ δ' αἶθρια ποιεῖ, ἀργέστη δ' ἀνέμῳ πᾶσ' ἔπεται νεφέλη." Περὶ γὰρ τοὺς τόπους τούτους ὃ τε λὶψ ἀμφοτέρω ταῖς χέως ποιεῖ πνέων ἀπὸ τοιαύτης ἀρχῆς, ὃ τ' ἀργέστης ταχὺ δασύνει τὸν οὐρανόν.
- 9.52 Ἐνιαχοῦ δὲ καθάπερ τάξις τίς ἐστι τῶν πνευμάτων ὥστε θάτερον μετὰ θάτερον πνεῖν ἐὰν μὲνη τινὰ χρόνον. Τάχα δὲ οὐδὲ τὸ ὅλον ἄτοπον τό γε τοιοῦτο, εἴπερ ἡ περίστασις αἰετῶν ἀνέμων εἰς τοὺς ἐφεξῆς, πάλιν μεταβάλλειν εἰς τοὺς ἐναντίους. Δύο γὰρ οὗτοι τρόποι μεταλλαγῆς ἢ περισταμένων ἢ ἐκπνευσάντων τελέως. Ὡν ἡ μὲν κατὰ τὴν περίστασιν * εὖρος εἰς τοὺς ἐφεξῆς, γὰρ ἐγγυτάτῳ αὕτῃ μετάβασις ἐν ἧ καὶ ἀναστρέφει πολλάκις ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὅταν ὑπὸ χειμῶνος ἀοριστία τις ᾖ, — ἡ δὲ κατὰ τὴν μεταβολὴν εἰς τοὺς ἐναντίους.
- 9.53 Καὶ ὅλως οὕτω πέφυκεν ἐπὶ πάντων καὶ ἐπὶ τούτων ἡ ἀνταπόδοσις καὶ οἷον ἡ ἀντίρροια κατὰ λόγον, ὃ περὶ τὰς ἀπογείας ὑπάρχει πρὸς τὰς τροπαίας. Αὕτη δὲ πολὺ λαχοῦ καθάπερ ἐφήμερός ἐστι τάξις τῆς μεταβολῆς. Ἐνιαχοῦ δ' οὐ τροπαία τὸ ἀντιπνέον ἀλλ' ἕτερόν τι πνεῦμα πελάγιον ὥσπερ καὶ περὶ τὸν παμφυλικὸν κόλπον. Ἐωθεν μὲν γὰρ δύρις καλούμενος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰδύρου πνεῖ μέγας καὶ πολὺς, ἐπιπνεῖ δ' αὐτῷ νότος καὶ εὖρος ὅταν δ' ἀντικόψωσιν ἀλλήλοις κύματός τε μέγεθος αἴρεται συνωθουμένης τῆς θαλάττης καὶ πρηστήρες πολλοὶ πίπτουσιν ὑφ' ὧν καὶ τὰ πλοῖα ἀπόλλυνται.
- 9.54 Τὸ γὰρ ὅλον ὅπου τοιαύτη σύγκρουσις γίνεται τῶν ἀνέμων, καὶ κυμάτων μέγεθος αἴρεται καὶ χειμῶν γίνεται πολὺς, ὥσπερ ὅταν ἀντιπνεόντων ἀλλήλοις μάχεσθαι φῶσι τοὺς ἀνέμους. Ἐπεὶ κάκεῖνο κατὰ λόγον ἐστίν, ὅταν ἐπιπέσωσιν ἀλλήλοις μήπω τελέως ἐκπνευκόσι τὸν χειμῶνα ποιεῖν· οἷον γὰρ ὕλην παρέθηκε θάτερος θατέρῳ. Μᾶλλον δὲ τοῦτ' ἐμφανὲς ἐπὶ τοῦ βορέου· χειμεριώτερος γὰρ οὗτος καὶ εὐθὺς τὴν προσενεχθεῖσαν ἔπηξεν ὕλην. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ νότος ἐξύγρανε καὶ ὑδατώδη ἐποίησεν. Ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοὺς νιφετοὺς δοκεῖ ποιεῖν ὥσπερ καὶ περὶ τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ὅταν ὁ βορέας οὕτω γένηται ψυχρὸς ὥστε πῆξας κατέχειν· οὐ μὴν ἀλλὰ γε τὸ πλεῖον διέπηξεν ἢ εἰς ὕδωρ διέλυσεν.
- 9.55 Καὶ αὗται μὲν οἷον χειμεριναὶ τινες ἐπίπνοιαί καὶ ἀντικόψεις. Αἱ δ' ἐπ' Ὠρίωνος ἀνατολῇ καὶ δύσει τῶν πνευμάτων ἀκρισίαι συμβαίνουσιν ὅτι ἐν μεταβολαῖς αἰετῶν πάντα μάλιστα πέφυκεν ἀοριστεῖν. Ὁ δ' Ὠρίων ἀνατέλλει μὲν ἐν ἀρχῇ ὁπώρας δύνει δ' ἐν ἀρχῇ χειμῶνος, ὥστε διὰ τὸ μήπω καθεστάναι μηδεμίαν ὥραν, τῆς μὲν γιγνομένης τῆς δὲ παυομένης, ἀνάγκη καὶ τὰ πνεύματα ἀκατάστατα καὶ ἄκριτα εἶναι διὰ τὸ ἐπαμο φοτερίζειν ἐξ ἐκατέρας, ὅθεν δὴ καὶ χαλεπὸς λέγεται καὶ δύνων καὶ ἀνατέλλων εἶναι διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς ὥρας· ἀνάγκη γὰρ ταραχώδη καὶ ἀνωμαλῇ εἶναι.
- 10.1 Καὶ ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν συμβαίνει· τὰ δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας διαθέσεις· οἷον βαρύτερον ἐν τοῖς νοτίοις ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀδυνατώτερον· αἴτιον δὲ ὅτι ἐξ ὀλίγου πολὺ ὑγρὸν γίνεται διατηκόμενον διὰ τὴν ἀλέαν καὶ ἀντὶ κούφου πνεύματος ὑγρότης βαρεῖα. Ἔτι δ' ἡ μὲν ἰσχὺς καὶ δύναμις ἐν τοῖς ἄρθροις ἐστί· ταῦτα δὲ ἀνίεται ὑπὸ τῶν νοτίων· τὸ γὰρ γλίσχρον ἐν τοῖς ἄρθροις πεπηγὸς μὲν κωλύει κινεῖσθαι ἡμᾶς, ὑγρὸν δὲ λίαν οὐ συντείνεσθαι· τὰ δὲ βόρεια ποιεῖ τινὰ συμμετρίαν ὥστε καὶ ἰσχύειν καὶ συντείνεσθαι μᾶλλον.

- 10.2 Καὶ πάλιν ξηροὶ καὶ μὴ ὑδατώδεις ὄντες οἱ νότοι πυρετώδεις· ὑγρότητα γὰρ ἐν τοῖς σώμασι θερμὴν ἀλλοτρίαν ἐμποιοῦσι· θερμοὶ φύσει καὶ ὑγροὶ ὄντες. Ἡ δὲ τοιαύτη διάθεσις πυρετώδης· ὁ γὰρ πυρετὸς ἐξ ἀμφοῖν τούτων ὑπερβολῆς ἐστίν· ὅταν δὲ ὑδάτινοι πνέωσι τὸ ὕδωρ καταψύχει τὴν ἔξιν. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ἄλλα τῶν σωμάτων περὶ τὰς ἔξεις καθ' ἑκάτερον συμβαίνει γίνεσθαι· πλείω γάρ ἐστι τοιαῦτα καὶ ἐν πλείοσιν ὧν ἀπάντων αἱ αὐταὶ καὶ παραπλήσιαί τινες αἰτίαι.
- 10.3 Καὶ τῶν καρπῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὁμοίως ἅπαντα γὰρ εἰς τὴν ὑγρότητα καὶ διάχυσιν καὶ τὴν πυκνότητα καὶ σύστασιν καὶ ὅσα ἄλλα τῆς συστοιχίας ἐκατέραν ἀναχθήσεται. Καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων δ' ὡσαύτως, οἷον αἱ ῥηγνύμεναι χορδαὶ καὶ οἱ ψόφοι τῶν κεκολλημένων καὶ ὅσα ἄλλα συμβαίνει διυγραينوμένων καὶ ἀνιεμένων οἷον περὶ τὴν τοῦ σιδήρου κατεργασίαν· πλείω γάρ φασιν ἐξελαύνειν τοῖς νοτίοις ἢ βορείοις· αἴτιον δὲ ὅτι τὰ μὲν βόρεια ξηραίνει καὶ σκληρύνει, τὰ δὲ νότια ἀνυγραίνει καὶ διαίνει· πᾶν δὲ ἀργότερον διακεχυμένον ἢ ὑπεσκληρυμμένον· ἅμα δὲ καὶ μᾶλλον ἰσχύουσι καὶ συντονωτέρως τοῖς βορείοις.
- 10.4 Ἀπλῶς δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα σχεδὸν ἐμφανεῖς ἔχει τὰς αἰτίας οἷον ἀπὸ ἀρχῆς ἀνάλογον ἔχοντα τὸ ἐφεξῆς· ἐκεῖνο δ' ἐν ἀπορίᾳ καὶ ζητήσῃ μᾶλλον γίνεται, καθ' ἑκάτερον ὄν, οἷον εἰ μὴ σκληρότης μὴδὲ ξηρότης μὴδὲ πυκνότης τοῖς βορείοις ἀλλὰ τὰ ἐναντία, καὶ ἐπὶ τοῦ νότου ὡσαύτως· τὸ γὰρ παράλογον αἰτίαν ἐπιζητεῖ, τὸ δ' εὐλογον καὶ ἄνευ αἰτίας συγχωροῦσιν οἱ ἄνθρωποι· δεινοὶ γὰρ προσθεῖναι τὸ ἐλλιπές.
- 10.5 Ὅτι δὲ ψυχροὶ ὄντες οἱ ἄνεμοι ξηραίνουν καὶ θᾶττον ἢ ὁ ἥλιος θερμὸς ὧν καὶ μάλισθ' οἱ ψυχρότατοι, ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν, ὅτι ἀτμίδα ποιοῦσι καὶ ταύτην ἀπάγουσι καὶ οἱ ψυχρότεροι μᾶλλον, ὁ δ' ἥλιος καταλείπει. Διὰ τί ποτε λέγεται, "μή ποτ' ἀπ' ἡπείρου δείσης νέφος ὡς ἀπὸ πόντου χειμῶνος, θέρεος δὲ ἀπ' ἡπείροιο μελαίνης"; ἢ διότι τοῦ μὲν χειμῶνος ἡ θάλαττα θερμότερα, ὥστε εἴ τι συνέστη, δῆλον ὅτι ἀπ' ἀρχῆς συνέστηκεν ἰσχυρᾶς; ἐλύθη γὰρ ἂν τῷ ἀέρι διὰ τὸ ἀλεεινὸν εἶναι τὸν τόπον. Τοῦ δὲ θέρους ἡ μὲν θάλαττα ψυχρὰ καὶ τὰ πόντια πνεύματα ἢ δὲ γῆ θερμή· ὥστε εἴ τι ἀπὸ γῆς φέρεται, διὰ μείζονος ἀρχῆς συνέστη· διελύθη γὰρ ἂν εἰ ἀσθενὲς ἦν.
- 10.6 Τὸ δὲ μὴ πνεῖν νότον λαμπρὸν ἐν Αἰγύπτῳ μὴδ' ἡμέρας δρόμον ἀπέχοντι καὶ νυκτὸς ψεῦδος. Δασύνειν δὲ τὸν οὐρανὸν μάλιστα βορέαν καὶ ἀργέστην τὸν δὲ νότον παραφέρειν· τοὺς δὲ ἔωθεν ἐπινεφεῖν καὶ δασύνειν ἄχρις ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχη· οὐχ ὕειν δὲ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὅπου προσκαθίζηται τὰ νέφη. Νότον δὲ καὶ εὐρον καὶ ὅσα ἀπὸ μεσημβρίας ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν συμπαραχωρεῖν δὲ τῷ ἡλίῳ· βορέαν δὲ καὶ ἀργέστην ἀνάπαλιν ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολάς.
- 10.7 Ἐν Σικελίᾳ δὲ καικίαν οὐ καλοῦσιν ἄλλ' ἀπηλιώτην· δοκεῖ δ' οὐχ ὁ αὐτὸς εἶναι τισιν ἀλλὰ διαφέρειν, ὅτι ὁ μὲν δασύνει τὸν οὐρανὸν ὁ δ' οὐ. Ἀρογέστην δὲ οἱ μὲν οὖν ὀλυμπίαν, οἱ δὲ σκίρωνα καλοῦσιν, οἱ δὲ περὶ Σικελίαν δερκίαν. Τὸν ἀπηλιώτην δὲ ἐλλησποντίαν, κάρβαν δὲ Φοίνικες, βερεκυντίαν δ' οἱ ἐν τῷ Πόντῳ.
- 10.56 Καὶ ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα περὶ τὸν ἀέρα καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν συμβαίνει· τὰ δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας διαθέσεις οἷον βαρύτερον ἐν τοῖς νοτίοις ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀδυνατώτερον· αἴτιον δὲ ὅτι ἐξ ὀλίγου πολὺ ὑγρὸν γίνεται διατηκόμενον διὰ τὴν ἀλέαν καὶ ἀντὶ κούφου πνεύματος ὑγρότης βαρεῖα. Ἔτι δ' ἡ μὲν ἰσχύς καὶ δύναμις ἐν τοῖς ἄρθροις ἐστί· ταῦτα δὲ ἀνίεται ὑπὸ τῶν νοτίων· τὸ γὰρ γλίσχρον ἐν τοῖς ἄρθροις πεπηγὸς μὲν κωλύει κινεῖσθαι ἡμᾶς, ὑγρὸν δὲ λίαν οὐ συντείνεσθαι· τὰ δὲ βόρεια ποιεῖ τινὰ συμμετρίαν ὥστε καὶ ἰσχύειν καὶ συντείνεσθαι μᾶλλον.

Καὶ πάλιν ξηροὶ καὶ μὴ ὑδατώδεις ὄντες οἱ νότοι πυρετώδεις· ὑγρότητα γὰρ ἐν τοῖς σώμασι θερμὴν ἀλλοτρίαν ἐμποιοῦσι θερμοὶ φύσει καὶ ὑγροὶ ὄντες. Ἡ δὲ τοιαύτη διάθεσις πυρετώδης· ὁ γὰρ πυρετὸς ἐξ ἀμφοῖν τούτων ὑπερβολῆς ἐστίν· ὅταν δὲ ὑδάτινοι πνέωσι τὸ ὕδωρ καταψύχει τὴν ἔξιν. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅσα ἄλλα τῶν σωμάτων περὶ τὰς ἔξεις καθ' ἑκάτερον συμβαίνει γίνεσθαι· πλείω γὰρ ἐστὶ τοιαῦτα καὶ ἐν πλείοσιν ὢν ἀπάντων αἱ αὐταὶ καὶ παραπλήσιαί τινες αἰτίαι.

10.58 Καὶ τῶν καρπῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων ὁμοίως· ἅπαντα γὰρ εἰς τὴν ὑγρότητα καὶ διάχυσιν καὶ τὴν πυκνότητα καὶ σύστασιν καὶ ὅσα ἄλλα τῆς συστοιχίας ἐκατέραν ἀναχθήσεται. Καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων δ' ὡσαύτως, οἷον αἱ ῥηγνύμεναι χορδαὶ καὶ οἱ ψόφοι τῶν κεκολλημένων καὶ ὅσα ἄλλα συμβαίνει διυγραينوμένων καὶ ἀνιεμένων οἷον περὶ τὴν τοῦ σιδήρου κατεργασίαν· πλείω γὰρ φασιν ἐξελαύνειν τοῖς νοτίοις ἢ βορείοις· αἴτιον δὲ ὅτι τὰ μὲν βόρεια ξηραίνει καὶ σκληρύνει, τὰ δὲ νότια ἀνυγραίνει καὶ διαίνει· πᾶν δὲ ἀργότερον διακεχυμένον ἢ ὑπεσκληρυμμένον· ἅμα δὲ καὶ μᾶλλον ἰσχύουσι καὶ συντονωτέρως τοῖς βορείοις.

10.59 Ἀπλῶς δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα σχεδὸν ἐμφανεῖς ἔχει τὰς αἰτίας οἷον ἀπὸ ἀρχῆς ἀνάλογον ἔχοντα τὸ ἐφεξῆς· ἐκεῖνο δ' ἐν ἀπορίᾳ καὶ ζητήσῃ μᾶλλον γίνεται, καθ' ἑκάτερον ὄν, οἷον εἰ μὴ σκληρότης μὴδὲ ξηρότης μὴδὲ πυκνότης τοῖς βορείοις ἀλλὰ τὰ ἐναντία, καὶ ἐπὶ τοῦ νότου ὡσαύτως· τὸ γὰρ παράλογον αἰτίαν ἐπιζητεῖ, τὸ δ' εὐλογον καὶ ἄνευ αἰτίας συγχωροῦσιν οἱ ἄνθρωποι· δεινοὶ γὰρ προσθεῖναι τὸ ἐλλίπες.

10.60 Ὅτι δὲ ψυχροὶ ὄντες οἱ ἄνεμοι ξηραίνουν καὶ θάττον ἢ ὁ ἥλιος θερμὸς ὢν καὶ μάλισθ' οἱ ψυχρότατοι, ταύτην ὑποληπτέον τὴν αἰτίαν, ὅτι ἀτμίδα ποιοῦσι καὶ ταύτην ἀπάγουσι καὶ οἱ ψυχρότεροι μᾶλλον, ὁ δ' ἥλιος καταλείπει. Διὰ τί ποτε λέγεται, "μὴ ποτ' ἀπ' ἡπείρου δείσης νέφος ὡς ἀπὸ πόντου χειμῶνος, θέρεος δὲ ἀπ' ἡπείροιο μελαίνης"; ἢ διότι τοῦ μὲν χειμῶνος ἡ θάλαττα θερμότερα, ὥστε εἴ τι συνέστη, δῆλον ὅτι ἀπ' ἀρχῆς συνέστηκεν ἰσχυρᾶς; ἐλύθη γὰρ ἂν τῷ ἀέρι διὰ τὸ ἀλεεινὸν εἶναι τὸν τόπον. Τοῦ δὲ θέρους ἡ μὲν θάλαττα ψυχρὰ καὶ τὰ πόντια πνεύματα ἡ δὲ γῆ θερμή· ὥστε εἴ τι ἀπὸ γῆς φέρεται, διὰ μείζονος ἀρχῆς συνέστη· διελύθη γὰρ ἂν εἰ ἀσθενὲς ἦν.

10.61 Τὸ δὲ μὴ πνεῖν νότον λαμπρὸν ἐν Αἰγύπτῳ μὴδ' ἡμέρας δρόμον ἀπέχοντι καὶ νυκτὸς ψεῦδος. Δασύνειν δὲ τὸν οὐρανὸν μάλιστα βορέαν καὶ ἀργέστην τὸν δὲ νότον παραφέρειν· τοὺς δὲ ἔωθεν ἐπινεφεῖν καὶ δασύνειν ἄχρις ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχη· οὐχ ὕειν δὲ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὅπου προσκαθίζεται τὰ νέφη. Νότον δὲ καὶ εὐρον καὶ ὅσα ἀπὸ μεσημβρίας ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν συμπαραχωνρεῖν δὲ τῷ ἡλίῳ· βορέαν δὲ καὶ ἀργέστην ἀνάπαλιν ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολάς.

10.62 Ἐν Σικελίᾳ δὲ καικίαν οὐ καλοῦσιν ἄλλ' ἀπηλιώτην· δοκεῖ δ' οὐχ ὁ αὐτὸς εἶναί τισιν ἀλλὰ διαφέρειν, ὅτι ὁ μὲν δασύνει τὸν οὐρανὸν ὁ δ' οὐ. Ἀρογέστην δὲ οἱ μὲν οὖν ὀλυμπίαν, οἱ δὲ σκίρωναν καλοῦσιν, οἱ δὲ περὶ Σικελίαν δερκίαν. Τὸν ἀπηλιώτην δὲ ἐλλησποντίαν, κάρβαν δὲ Φοίνικες, βερεκυντίαν δ' οἱ ἐν τῷ Πόντῳ.